

ÅRSBUDGET 2020

Randers Kommune
Laksetorvet
8900 Randers C
Telefon 8915 1515
E-mail: randers.kommune@randers.dk
www.randers.dk

RANDERS

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	1
1. Vision for Randers Kommune.....	2
2. Budgetaftale 2020.....	3
3. Resultatopgørelse 2020-23 og overordnede styringsmål.....	7
4. Skatter og tilskud.....	10
4.1 Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering.....	10
4.2 Skatter.....	11
4.3 Generelle tilskud/udligning	13
5. Skattefinansieret drift	17
5.1 Serviceramme	17
5.2 Demografi.....	18
5.3 Udviklingen i serviceudgifter	19
5.4 Øvrig drift.....	22
6. Anlæg	25
6.1 Skattefinansieret anlæg.....	25
6.2 Jordforsyning.....	28
6.3 Ældreboliger	28
6.4 Brugerfinansieret område (affaldsområdet).....	29
7. Finansposterne.....	30
 Budgetaftale 2020-2023	 35
 Oversigter:	
Hovedoversigt.....	52
Sammendrag	53
Bevillingsoversigt.....	55
Tværgående artsoversigt.....	68
Investeringsoversigt.....	69

Budget 2020-23

Indledning

De generelle bemærkninger indeholder en overordnet beskrivelse af kommunens budget for 2020-23 og de forudsætninger, der ligger bag.

Bemærkningerne er opdelt i følgende afsnit:

1. Vision for Randers Kommune
2. Budgetaftale 2020
3. Resultatopgørelse 2020-23 og overordnede styringsmål
4. Skatter og tilskud
5. Skattefinansieret drift
6. Anlæg og jordforsyning
7. Finansposterne

Se Budgetaftaleteksten for budget 2020-23 s. 35

Det samlede budgetmateriale består af følgende 2 dele:

- **Årsbudget 2020** – generelle bemærkninger til budgettet inkl. diverse oversigter
- **Budgetbemærkninger (drift og anlæg)** – indeholder beskrivelse, budgetmål og hovedtal for hvert bevilningsområde samt en nærmere beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter.

Budgetmaterialet kan desuden findes på kommunens hjemmeside www.randers.dk på undersiden ”Om kommunen” og dernæst økonomi/budget/budget 2020-23.

Oversigt over skatteprocenter/promiller i 2020

Beskatningsprocent	25,80
Grundskyldspromille	27,93
Kirkeskatteprocent	0,89
Dækningsafgift for forretningsejendomme, promille	3,50

1. Vision for Randers Kommune

I forbindelse med godkendelsen af sidste års budget (budget 2019-22) blev der godkendt en ny vision for Randers Kommune under overskriften: ”VI TØR GÅ NYE VEJE”. Visionen indeholder følgende seks politiske målsætninger:

- Byen til Vandet
- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune
- Attraktiv erhvervskommune
- Grøn og bæredygtig udvikling

Målsætningerne er den kurs, som Randers Kommune vil styre og prioritere efter, og de har stor betydning for den måde, Randers Kommune arbejder på.

Visionen indeholder desuden følgende otte retningsgivende spor for, hvordan kommunen – både politisk og administrativt – vil arbejde for at opfylde vision og målsætninger:

- Opfølgning og politisk genbesøg af vision/målsætninger
- Demokrati, åbenhed og borgerinddragelse
- Helhedstænkning/sammenhængende forløb
- Tidlig indsats, sundhed og forebyggelse
- Solidt fundament – fagligt og økonomisk
- Teknologi og digitalisering
- Kontakt med kommunen på borgerens præmisser
- Vi vil arbejde på tværs politisk

Ved siden af den overordnede vision og de overordnede politiske målsætninger er der udarbejdet en række politikker for fagudvalgene som fx kulturpolitik og sundhedspolitik. Disse politikker beskriver, hvad fagudvalgene har fokus på med henblik på at udmønte visionen.

Den samlede vision for Randers Kommune og de enkelte politikker kan findes på kommunens hjemmeside www.randers.dk på undersiden ”Udvikling by og land”.

2. Budgetaftale 2020

Den 22. oktober 2019 blev der indgået budgetaftale om budget 2020-23 mellem Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og SF. Budgetaftalen blev endeligt vedtaget ved 2. behandlingen i byrådet den 4. november 2019.

Selve budgetaftaleteksten er gengivet s. 35. Nedenstående tabeller viser ændringerne som følge af budgetaftalen – fordelt på henholdsvis drift, anlæg og finansiering. Alle ændringer er i forhold til det basisbudget, der blev fremsendt til byrådets 1. behandling af budgettet den 10. oktober 2019.

SERVICEOMRÅDER

Tabel 1 – Ændringer på driften som følge af budgetaftalen (ændringer til basisbudgettet)

1.000 kr., 2020 PL	2020	2021	2022	2023
Administration				
Huslejetab Randers Regnskov	300	300	300	300
Ingen prisfremskrivning fra 2021 og frem	0	-9.500	-19.000	-28.500
Demografi Børn (overføres fra adm. til børneområdet)	-3.093	-3.093	-3.093	-3.093
Demografi Omsorg (overføres fra adm. til omsorg)	-8.733	-8.733	-8.733	-8.733
Demografi Social (overføres fra adm. til socialområdet)	-4.977	-4.977	-4.977	-4.977
FN's verdensmål	450	0	0	0
Fortsat løft af bemandingsniveau (udvikling, miljø og teknik)	2.000	3.000	3.000	3.000
Jobcenter – bevilling fortsætter	2.000	2.000	0	0
Klima-, Natur- og Miljøpolitik	900	900	900	0
Børn				
Demografi	3.093	3.093	3.093	3.093
Familie				
Krisecentret	500	500	500	500
Projekt MyWay	1.300	1.300	0	0
Tilbud til voksne med særlige behov				
Demografi	4.977	4.977	4.977	4.977
Feriecamp	500	500	0	0
Kraftcenter på Autismeområdet	1.300	1.300	1.300	1.300
Selvejende institutioner på socialområdet	52	52	52	52
Selvhjælp Randers	260	260	260	260
Tilskud SAM-foreningen	100	0	0	0
Miljø og teknik - Skattefinansieret				
Grøn drift og vedligehold	400	400	400	400
Street Race - Striben	150	150	150	150
Kultur og fritid				
Randers bibliotek - reduceret besparelseskrav	400	400	400	400
Museum Østjylland - Kejsergården		80	160	235
Sundhed				
Børneastma	255	255	255	255
Familieiværksættere/PREP	1.500	1.500	0	0
Forbedret tandsundhed	0	200	200	200
Gratis psykologhjælp til unge	0	400	0	0
Kronikere og lungesatsning - KOL	170	170	170	170

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2020-23

Overvægtsklinik for børn	250	300	300	300
Kronikere og lungesatsning - rygestopmedicin	128	128	128	128
Sundhedsplejen kliniktid	65	65	65	65
Sundhedspuljer	80	391	508	962
Tandpleje, udsatte (Børsterne)	50	150	150	150
Tandplejen personale	0	163	489	489
Tandplejen øvrig drift	163	163	163	163
Omsorg				
2 hjælpertimer	1.000	1.000	1.000	1.000
Demenshandleplan	400	400	400	400
Demografi	8.733	8.733	8.733	8.733
Døgngenoptræning	150	150	150	150
Fastholde aflastningsboliger	1.350	2.700	2.700	2.700
Hospice Randers	300	300	300	300
Hotelhåndtag på et plejecenter (forsøg)	250	0	0	0
Klippekortsmodellen (ingen reduktion i 2020)	4.000	0	0	0
Nyt Plejecenter i Dronningborg, drift (netto)	2.900	4.300	5.100	5.100
Rengøringshjælp	2.600	2.600	2.600	2.600
Tryghedshotellet	500	500	500	500
Træningshøjskolen	150	150	150	150
Skole				
Reduktion besparelse Specialskoler	2.200	4.400	4.400	8.000
Tilførsel af midler til skoleområdet	5.000	5.000	5.000	5.000
Udvikling				
Business Randers	1.700	1.700	1.700	1.700
Familiehuset Gråbrødrestræde	100	0	0	0
I alt	35.873	28.727	14.850	8.579

(- angiver mindredgift/merindtægt)

Tabellen viser, at der som følge af budgetaftalen er afsat 35,9 mio. kr. ekstra til driften i 2020 i forhold til de beløb, der var indregnet i basisbudgettet for 2020.

De enkelte poster er nærmere beskrevet i aftaleteksten (se s. 35). Desuden beskrives ændringerne nærmere i ”Budgetbemærkninger 2020-23”.

ANLÆG

På anlægssiden er der følgende ændringer som følge af budgetaftalen:

Tablet 2 – Ændringer på anlægssiden som følge af budgetaftalen (ændringer til basisbudgettet)

1.000 kr., 2020 PL	2020	2021	2022	2023
Økonomiudvalget				
Anlægspulje til senere politisk udmøntning			14.000	14.000
Miljø og teknikudvalget				
Cykelstier	1.500	1.500		
Sundhed, idræts- og kulturudvalget				
Kulturhus	5.000	5.000		
Dronningborghal		9.000		
Hal 4 - anlægstilskud	2.300			
Omsorgsudvalget				
Nyt plejecenter i Dronningborg (servicearealer, netto)*	5.000	2.600		

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2020-23

Landdistriktsudvalget				
Omprioritering - bredbåndsfond	-1.000	-1.000		
Skoleudvalget				
Omprioritering - anlægsramme skoleområdet			-20.000	-20.000
Udviklingsudvalget				
Midtby-indsats	2.000	2.000		
I alt	14.800	19.100	-6.000	-6.000

(- angiver mindreudgift/merindtægt)

*Af budgetaftalen fremgår 5 mio. kr. i hvert af årene 2020 og 2021. De sidste 2,4 mio. kr. i 2021 er medtaget i resultatopgørelsen under "ældreboliger".

De enkelte projekter er nærmere beskrevet i aftaleteksten s. 35 samt i **afsnit 6** "Skattefinansieret anlæg".

SKATTER OG TILSKUD

Ændringerne vedr. skatter og tilskud i budgetaftalen er som følger:

Tabel 3 – Ændringer vedrørende skatter og tilskud/udligning som følge af budgetaftalen (ændringer til basisbudgettet)

1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Indkomstskatten hæves med 0,2%	-29.097	-30.038	-30.734	-31.622
Dækningsafgiften sænkes med 0,5 promille	3.200	3.357	3.560	3.764
Forventet modregning for skatteforhøjelse	6.210	4.318	4.318	2.426
Forsikrede ledige /beskæftigelsestilskud	-4.000			
Forudsætning om øget finansieringstilskud			-20.000	-20.000
I alt	-23.687	-22.363	-42.856	-45.432

(- angiver mindreudgift/merindtægt)

Budgetaftalen indebærer, at Randers Kommune hæver indkomstskatten med 0,2 pct. point fra 25,6% til 25,8%. Dette giver en merindtægt (efter medfinansiering af det skrå skatteloft) på 29,1 mio. kr. i 2020 stigende til 31,6 mio. kr. i 2023.

Budgetaftalen indebærer desuden, at dækningsafgiften af forretningsejendomme sænkes fra 4,0 promille til 3,5 promille. Dette giver i udgangspunktet en mindreindtægt på 3,2 mio. kr. i 2020 stigende til 3,8 mio. kr. i 2023. Sænkningen af dækningsafgiften betyder også, at den samlede forventede modregning til staten bliver mindre (jf. nedenfor). Den samlede effekt vedrørende sænkningen af dækningsafgiften er dermed en netto-mindreindtægt på 0,8 mio. kr. i 2020 stigende til 3,0 mio. kr. i 2023.

Randers Kommune har søgt om andel i den på landsplan afsatte skattepulje på 200 mio. kr. og har modtaget 18,2 mio. kr. fra puljen. Ovennævnte skatteændringer medfører imidlertid en samlet merindtægt på 25,9 mio. kr. - altså en samlet skatteforhøjelse på 7,7 mio. kr. mere end ovennævnte 18,2 mio. kr. Efter gældende regler bliver kommunen derfor modregnet af staten med 6,2 mio. kr. i 2020 faldende til 2,4 mio. kr. i 2023.

Der henvises til **afsnit 4.3** for en nærmere beskrivelse af modregningsordningen vedrørende skatteforhøjelsen samt af forudsætningerne vedrørende forsikrede ledige/finansieringstilskud.

FINANSPOSTER

Budgetaftalen medfører følgende ændringer på finansposterne:

Tabel 4 – Ændringer på finansposter som følge af budgetaftalen (ændringer til basisbudgettet)

1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Lånedispensation	-11.000			
Renter og afdrag vedrørende lånedispensation		1.598	1.598	1.592
Von Hatten - rente og afdragsfrit lån	5.000			
I alt	-6.000	1.598	1.598	1.598

(- angiver mindredgift/merindtægt)

Der henvises til **afsnit 7** ”finansposterne” for en nærmere beskrivelse af ovenstående poster.

SAMMENFATNING AF BUDGETAFTALEN

Ovennævnte ændringer som følge af budgetaftalen kan sammenfattes på følgende måde:

Tabel 5 – Ændringer som følge af budgetaftalen (sammenfatning) (ændringer til basisbudgettet)

1.000 kr., 2020 PL	2020	2021	2022	2023
Serviceudgifter	35.873	28.727	14.850	8.579
Anlæg	14.800	19.100	-6.000	-6.000
Ældreboliger		2.400		
Skatter, tilskud	-23.687	-22.363	-42.856	-45.432
Finansposter	-6.000	1.598	1.598	1.592
I alt	20.986	29.462	-32.408	-41.261

(- angiver mindredgift/merindtægt)

Samlet er der således nettomerdgifter som følge af budgetaftalen på 21,0 mio. kr. i 2020 og 29,5 mio. kr. i 2021. I 2022 og 2023 er der mindredgifter på hhv. 32,4 mio. kr. og 41,3 mio. kr.

Udover ovennævnte ændringer som følge af budgetaftalen, er der en række øvrige ændringer, som påvirker udviklingen på de enkelte områder over årene. Blandt de store poster kan her nævnes demografireguleringer, de indarbejdede effektiviserings-/besparelseskraav fra tidligere års budgetlægning samt udmøntningen af ”ingen prisfremskrivning”.

Disse ændringer er beskrevet indgående i de enkelte budgetskeamær for hvert bevillingsområde.

3. Resultatopgørelse 2020-23 og overordnede styringsmål

Resultatopgørelsen sammenfatter alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation:

Tabel 6 – Resultatopgørelse 2020-23

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Skatter	-4.476,5	-4.606,4	-4.722,6	-4.864,7
Tilskud og udligning	-1.976,4	-2.024,1	-2.022,3	-2.029,0
Serviceudgifter (2020 PL)	4.237,7	4.233,6	4.236,7	4.231,9
Pris og lønpulje, serviceudgifter	0,0	105,5	213,8	324,5
Øvrig drift (2020 PL)	2.060,6	2.101,0	2.135,8	2.155,1
Pris og lønpulje, indkomstoverførsler	0,0	33,3	68,3	104,3
Driftsudgifter i alt	6.298,3	6.473,6	6.654,7	6.815,8
Renter (løbende)	14,8	14,6	13,6	13,0
Resultat af ordinær drift	-139,8	-142,4	-76,6	-64,9
Skattefinansieret anlæg, udgifter	208,7	142,3	172,9	144,8
Skattefinansieret anlæg, indtægter	-5,8	-7,1	-4,8	-3,8
Pris og lønpulje, anlæg	0,0	2,4	6,0	7,7
Skattefinansieret anlæg i alt	202,9	137,6	174,1	148,6
Resultat af ordinær drift og anlæg	63,1	-4,8	97,5	83,8
Jordforsyning	-6,4	19,9	-26,8	-8,1
Ældreboliger	0,0	8,6	-0,7	-1,2
Brugerfinansieret område	5,8	-8,7	-9,3	-9,9
Optagne lån	-59,8	-32,5	-34,2	-34,5
Afdrag på lån	71,9	76,3	78,4	77,2
Finansforskydninger	-49,9	-62,6	-46,8	-27,7
"Hvile i sig selv områder" og finansposter	-38,4	1,1	-39,3	-4,2
Kassebevægelse	24,7	-3,7	58,2	79,6

(- angiver indtægter/overskud)

Det samlede resultat vises i sidste række, og her angives, om der er et kasseforbrug (plusbeløb) eller kassetilvækst (minusbeløb). I 2020 er der et budgetteret kasseforbrug på 24,7 mio. kr. I 2021 er der en budgetteret kassetilvækst på 3,7 mio. kr., mens der i 2022 og 2023 er et kasseforbrug på hhv. 58,2 mio. kr. og 79,6 mio. kr.

Nedenfor beskrives om tallene fra resultatopgørelsen overholder kommunens overordnede styringsmål i forbindelse med budgetlægningen.

Styringsmål i budget 2020-23

Ved sidste års budget (budget 2019-22) blev der vedtaget en samlet økonomisk politik for Randers Kommune. Politikken indeholder både generelle økonomistyringsregler samt økonomistyringsregler på decentralt niveau. Herudover indeholder politikken også de økonomiske styringsmål ifm. selve budgetlægningen. Den økonomiske politik kan findes på kommunens hjemmeside (www.randers.dk).

Den økonomiske politik indebærer, at der primært styres efter følgende to mål i forbindelse med de årlige budgetdrøftelser:

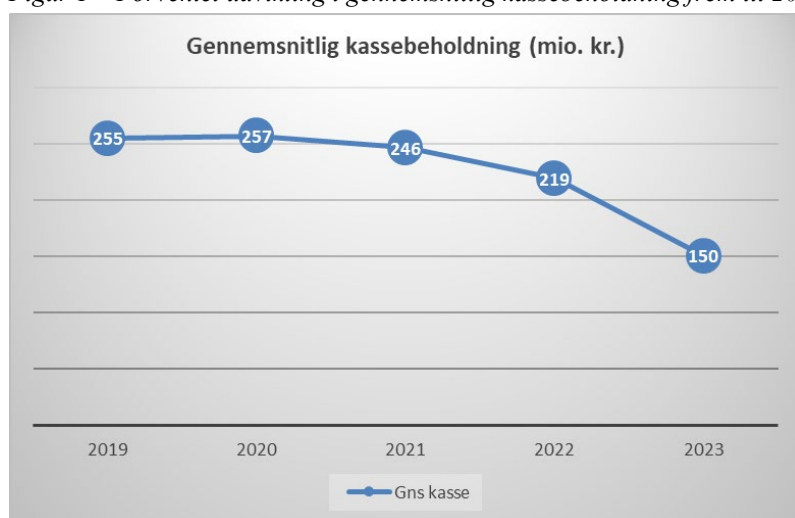
- 1) En gennemsnitlig kassebeholdning på 150 mio. kr. i det sidste overslagsår (altså 2023).
- 2) Balance på det skattefinansierede område i budgetåret (altså 2020).

Nedenfor gives en nærmere status på disse to mål ligesom kommunens øvrige styringsmål beskrives.

Udvikling i gennemsnitlig kassebeholdning.

Nedenstående figur viser udviklingen i den gennemsnitlige kassebeholdning. Udgangspunktet for fremskrivningen er en forventet gennemsnitlig kassebeholdning i 2019 på 255 mio. kr. Den gennemsnitlige kassebeholdning er så beregnet ud fra den bundlinje, der fremgår af resultatopgørelsen for 2020-23. Resultatet er som følger:

Figur 1 – Forventet udvikling i gennemsnitlig kassebeholdning frem til 2023 (mio. kr.)*

*Ved opgørelsen af kassebeholdningen forudsættes opsparingen i infrastrukturpuljen til Byen til Vandet forbrugt fuldt ud i årene 2020-2023.

Tabellen viser, at den gennemsnitlige kassebeholdning vil være rimelig stabil omkring 250 mio. kr. frem til 2021 og dernæst falde til 150 mio. kr. i 2023. Dermed er målsætningen om et gennemsnit på mindst 150 mio. kr. i 2023 opnået.

Fokus på størrelsen af kassebeholdningen er helt afgørende af hensyn til kommunens mulighed for at kunne afholde de løbende udgifter. Styring udelukkende efter kassebeholdningen kan dog grundlæggende være kortsigtet og forbundet med en række u hensigtsmæssigheder. Derfor fremgår det også af kommunens økonomiske politik, at der på sigt (dvs. når der er en højere grad af sikkerhed i forhold til kommunens indtægts-side) primært skal styres efter målet om et gennemsnitligt driftsoverskud på 150 mio. kr. i budgetperioden.

Indtil der opnås en højere grad af sikkerhed omkring kommunens økonomi i et 4-årigt perspektiv, styres derfor udover kassebeholdningen i 2023 også efter balance på det skattefinansierede område i selve budgetåret (hvor indtægtssiden er mere sikker), jf. nedenfor.

Balance på det skattefinansierede område i 2020

Balance på det skattefinansierede område indebærer, at overskuddet på driften som minimum skal svare til de budgetterede anlægsudgifter i budgetåret. Herudover skal det tilstræbes, at der kan realiseres et overskud, der er tilstrækkeligt til at dække nettoudgifterne til afdrag på Randers Kommunes gæld.

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2020-23

For at imødegå eventuelle sanktioner i forbindelse med overskridelse af de fastsatte service- og anlægsrammer fra statens side, er der i budgettet indarbejdet en buffer på 40 mio. kr. på både service og anlæg i 2020. De to buffere er ikke finansieret, idet de neutraliseres af modposter under finansforskydninger. Derfor bør de to buffere ikke medregnes, når balancen på det skattefinansierede område skal opgøres.

Nedenstående tabel viser resultatet på det skattefinansierede område i 2020 – både med og uden buffere på service og anlæg:

Tabel 7 – Resultat på det skattefinansierede område

Mio. kr. , 2020	Beløb inkl. buffer	Buffer	Beløb uden buffer
Resultat af ordinær drift	-139,8	40,0	-179,8
Skattefinansieret anlæg	202,9	40,0	162,9
Resultat af ordinær drift og anlæg i alt	63,1	80,0	-16,9

(- angiver overskud)

Resultatet viser i udgangspunktet et underskud på det skattefinansierede område på 63,1 mio. kr. i 2020. Men korrigeres der for de indarbejdede buffere på både drift og anlæg, er der et overskud på 16,9 mio. kr. på det skattefinansierede område – og dermed er målsætningen i udgangspunktet indfriet. Det er dog værd at bemærke, at dette forudsætter, at der ikke bruges af bufferen – hverken på drift eller anlæg.

Samlet oversigt over styringsmål

Nedenstående tabel viser alle kommunens styringsmål – både de primære (som beskrevet ovenfor) og de øvrige styringsmål:

Tabel 8 – Økonomiske styringsmål i budget 2020-23

Mio. kr.	Overordnede mål	Budget 2020-23
PRIMÆRE STYRINGSMÅL		
Gennemsnitlig kassebeholdning i 2023	150	150
Balance på det skattefinansierede område i budgetåret ex buffer (minus angiver overskud)	0	-17
ØVRIGE STYRINGSMÅL		
Ordinær drift ex buffer (gennemsnitligt overskud)	-150	-146
Gennemsnitlig skattefinansieret bruttoanlægsniveau ex buffer	150	157
Gennemsnitlig kassebeholdning alle år	200	218
Skattefinansieret gæld	Skal falde i perioden	Falder med 143 mio. kr. (fra 2019 til 2023)

Som det fremgår af tabellen, er måltallet på begge de primære styringsmål indfriet med budgetaftalen.

Også de øvrige styringsmål er indfriet – bortset fra resultatet af ordinær drift, der dog er meget tæt på målopfyldelse med et gennemsnitligt overskud i årene 2020-2023 på 146 mio. kr.

4. Skatter og tilskud

I dette afsnit beskrives de to første poster i resultatopgørelsen, nemlig skatter samt generelle tilskud/udligning. Disse poster beskrives hver for sig i nedenstående afsnit 4.2 og 4.3. Først beskrives dog Randes Kommunes valg mellem statsgaranti og selvbudgettering (afsnit 4.1).

4.1 Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

Alle kommuner har hvert år valget mellem et statsgaranteret eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag. Nedenstående tabel viser hvilket valg kommunen har foretaget siden 2007, og om det efterfølgende har vist sig at være et rigtigt valg eller ej:

Tabel 9 – Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

Historik	Valg	Rigtigt valg	Forkert valg
2007	Selvbudgettering	-39,7	
2008	Selvbudgettering		2,0
2009	Statsgaranti	-159,2	
2010	Statsgaranti	-33,1	
2011	Statsgaranti	-49,8	
2012	Statsgaranti	-34,4	
2013	Statsgaranti	-130,5	
2014	Statsgaranti	-121,4	
2015	Statsgaranti	-33,6	
2016	Statsgaranti	-16,0	
2017	Statsgaranti		23,0
2018 (næsten endelig)	Statsgaranti	-30,0	
2019 (foreløbig)	Statsgaranti	-40,4	
I alt		-688,1	25,0

Tabellen viser, at Randers Kommune – bortset fra år 2008 og 2017 – har valgt rigtigt.

I 2018 (hvor tallene er næsten endelige) forventes en gevinst ved statsgaranti på 30 mio. kr. og den foreløbige opgørelse for 2019 viser en forventet gevinst ved statsgaranti på 40 mio. kr.

De aktuelle tal for 2020 viser en forventet gevinst ved statsgaranti i 2020 på 19 mio. kr. Udviklingen i egne parametre (folketal og udskrivningsgrundlag) kan ikke ændre sig så meget, at selvbudgettering bliver mest fordelagtig. Den store usikkerhed knytter sig til udviklingen på landsplan – hvis udskrivningsgrundlaget på landsplan således stiger mere end forudsat kan selvbudgettering vise sig at blive mere fordelagtig end statsgarantien.

Der er på nuværende tidspunkt imidlertid intet belæg for at ændre skønnet over udskrivningsgrundlaget på landsplan. Da valget af statsgaranti samtidig giver budgetsikkerhed, besluttede byrådet (ved 2. behandling af budgettet den 4. november 2019) at vælge det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2020.

4.2 Skatter

Nedenstående tabel viser de budgetterede skatteindtægter i budget 2020-23:

Tabel 10 – Skatter i budget 2020-23

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Indkomstskat	-4.052,1	-4.181,2	-4.278,3	-4.400,1
Selskabsskat	-69,6	-61,2	-61,2	-61,7
Grundskyld	-319,9	-329,9	-347,2	-365,0
Dækningsafgift	-28,7	-30,6	-32,4	-34,3
Forskerskat	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Dødsboskat	-5,3	-2,5	-2,5	-2,5
Skatter i alt	-4.476,5	-4.606,4	-4.722,6	-4.864,7

(- angiver indtægter)

Der er budgetteret med skatteindtægter i 2020 for i alt 4.476,5 mio. kr. Langt den største del (ca. 91%) af skatterne vedrører den kommunale indkomstskat, jf. nedenfor:

Indkomstskat

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag udgør 15.729 mio. kr. og med en udskrivningsprocent på 25,8% bliver skatteindtægten på 4.058,2 mio. kr. Herfra skal trækkes bidrag til det skrå skatteloft på 6,1 mio. kr., hvormed den samlede indkomstskat bliver 4.052,1 mio. kr. Den forventede modregning som følge af skatteforhøjelsen fra 25,6% til 25,8% er nærmere beskrevet i afsnit 4.3. Udskrivningsgrundlaget for 2021 er beregnet med udgangspunkt i KL's skøn over udskrivningsgrundlaget i 2018 fremskrevet med den forventede statsgarantivækst for 2018-21. Tilsvarende for 2022 og 2023, hvor udgangspunktet er det skønnede udskrivningsgrundlag for henholdsvis 2019 og 2020:

Tabel 11 – Indkomstskat i budget 2020-23

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Udskrivningsgrundlag	15.729,3	16.230,4	16.607,1	17.080,1
Forskudsskat (25,8%)	-4.058,2	-4.187,4	-4.284,6	-4.406,7
Bidrag til skrå skatteloft	6,1	6,2	6,4	6,5
Indkomstskat i alt	-4.052,1	-4.181,2	-4.278,3	-4.400,1

(-angiver indtægter)

Selskabsskat

Selskabsskatterne vedrørende indkomståret 2017 afregnes i 2020. Nedenstående tabel specificerer den budgetterede selskabsskat i 2020-23:

Tabel 12 – Selskabsskat i budget 2020-23

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Vedr. indkomstår 2017				
Selskabsskat	-72,4	-64,0	-64,0	-64,5
Afregning mellem kommuner	2,5	2,5	2,5	2,5
I alt	-69,9	-61,5	-61,5	-62,1
Afregning vedr. gamle år	0,3	0,3	0,3	0,3
Selskabsskat i alt	-69,6	-61,2	-61,2	-61,7

(- angiver indtægter)

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2020-23

Den forventede udvikling fra 2020 og frem er budgetteret ud fra KL's forventninger til udviklingen på landsplan, hvor der forventes et fald fra 2020 til 2021 og dernæst stort set uændret udvikling. Faldet fra 2020 til 2021 skal ses i sammenhæng med en forventet gradvis normalisering fra det høje indtægtsniveau i 2020. Det skal bemærkes, at selskabsskatten udlignes med 50% (se også afsnit 4.3 nedenfor).

Grundskyld

Der er fastsat uændret grundskyldspromille i 2020 (på 27,93 promille), hvilket giver et provenu på 319,9 mio. kr., jf. nedenstående tabel, der desuden viser provenuet i overslagsårene:

Tabel 13 – Grundskyld i budget 2020-23

Provenu, mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Grundskyld landbrug (7,2 promille)	-23,3	-23,5	-24,2	-25,0
Grundskyld, øvrige (27,93 promille)	-296,6	-306,4	-323,0	-340,1
Grundskyld i alt	-319,9	-329,9	-347,2	-365,0

(- angiver indtægter)

Budgetlægningen i overslagsårene er sket med udgangspunkt i skøn fra KL.

Dækningsafgift

Promillen for dækningsafgift af forretningsejendomme kan højest være 10 promille. Med budgetaftalen blev det besluttet at sænke promillen fra 4,0 til 3,5 promille.

Det samlede budget vedrørende dækningsafgift ser ud som følger:

Tabel 14 – Dækningsafgift i budget 2020-23

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Dækningsafgift på forretningsejendomme (3,5 promille)	-22,1	-23,5	-24,9	-26,3
Dækningsafgift af grundværdier, off. ejendomme (13,965 promille)	-0,9	-1,0	-1,0	-1,1
Dækningsafgift af grundværdier, statens ejendomme (13,965 promille)	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Dækningsafgift af forskelsværdier, statens ejendomme (8,75 promille)	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
Dækningsafgift af forskelsværdier, off. ejendomme (8,75 promille)	-5,1	-5,5	-5,8	-6,1
Dækningsafgift i alt	-28,7	-30,6	-32,4	-34,3

(- angiver indtægter)

Budgetlægningen i overslagsårene er sket med udgangspunkt i skøn fra KL.

4.3 Generelle tilskud/udligning

Nedenstående tabel viser posterne under tilskud/udligning:

Tabel 15 – Tilskud og udligning i budget 2020-23

Mio. kr., løbende priser	2020	2021	2022	2023
Landsudligning - beløb i nettoudligning	-1.251,6	-1.291,5	-1.333,1	-1.346,5
Tilskud vedr. højt strukturelt underskud	-231,9	-239,0	-258,8	-270,8
Ny buffer vedr. folketal (budget 2020-23)	0,0	4,0	4,0	4,0
Øget balancetilskud i overslagsår	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Statstilskud	-32,7	-36,2	-27,9	-3,2
Betinget bloktilskud, service	-50,5	-50,5	-50,5	-50,4
Betinget bloktilskud, anlæg	-16,8	-16,8	-16,8	-16,8
Ekstraordinært finansieringstilskud	-90,6	-90,0	-65,0	-65,0
Korrektion for overudligning	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Udligning vedr. selskabsskat	-58,1	-51,4	-51,3	-51,7
Udligning og generelle tilskud i alt	-1.732,5	-1.776,8	-1.804,7	-1.805,8
Udlændingeuudligning (netto)	24,3	24,7	25,242	25,8
Beskæftigelsestilskud	-231,2	-230,2	-199,7	-202,8
Det særlige ældretilskud (generelt løft)	-13,2	-13,5	-13,8	-14,2
Det særlige ældretilskud (styrket kvalitet)	-17,7	-18,1	-18,6	-19,0
Tilskud vedr. bedre dagtilbud	-9,2	-9,5	-9,7	-9,9
Overgangsordning (opdatering af aldersbestemt udgiftsbehov)	-4,6	0,0	0,0	0,0
Modregning HMN Naturgas	6,5	0,0	0,0	0,0
Modregning vedr. parkeringsindtægter	4,5	4,5	4,5	4,5
Værdighedsmilliard	-18,6	-19,0	-19,4	-19,9
Pulje til bekæmpelse af ensomhed	-1,8	-1,8	-1,9	-1,9
Modregning vedr. skattestigning (både individuel og kollektiv)	6,2	4,3	4,3	2,4
Regionalt udviklingsbidrag	11,0	11,2	11,5	11,7
Særlige tilskud i alt	-268,1	-272,1	-242,8	-248,9
Total	-1.976,4	-2.024,1	-2.022,3	-2.028,9

(- angiver indtægter)

Tilskud/udligning giver en samlet indtægt på 1.976,4 mio. kr. i 2020. Som tidligere nævnt har byrådet besluttet at vælge det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2020 – og dermed også de statsgaranterede tilskuds- og udligningsbeløb i 2020. For 2021-23 er beløbene beregnet via KL's skatte- og tilskudsmodel.

Nedenfor gives en nærmere beskrivelse af de største (samt nye poster) i ovenstående tabel:

Landsudligning – nettoudligning (61%)

Landsudligningen udgør den klart største post med en indtægt på 1.251,6 mio. kr. i 2020.

Landsudligningen omfatter alle kommuner i hele landet. Udligningen foretages ved at beregne kommunens strukturelle overskud/underskud, der er forskellen mellem kommunens beregnede udgiftsbehov og kommunens beregnede skatteindtægter. Det strukturelle overskud/underskud kan betragtes som et samlet udtryk for kommunens økonomiske situation. For Randers Kommune ser tallene ud som følger:

Tabel 16 – Opgørelse af strukturelt underskud i 2020

Mio. kr.	2020
Beregnet skatteindtægt	4.220,2
Udgiftsbehov	6.271,9
Strukturelt underskud	2.051,7

Det strukturelle underskud på 2.051,7 mio. kr. ganges med udligningsniveauet (61%), hvorved fås et udligningsbeløb på 1.251,6 mio. kr.

Tilskud til kommuner med højt strukturelt underskud

Højt strukturelt underskud er defineret som et underskud, der er større end 95% af det landsgennemsnitlige strukturelle underskud. Den del af kommunens underskud, der overstiger denne grænse, udlignes med yderligere 32%.

I Randers er det strukturelle underskud 724,6 mio. kr. højere end den nævnte grænse og dermed fås et udligningsbeløb på 231,9 mio. kr. vedrørende denne udligningsordning.

Ny buffer vedrørende folketal

I kommunens seneste befolkningsprognose for 2020-32 (der blev godkendt af byrådet den 29. april 2019) er der forudsat en vækst i 2019 på 281 personer (fra 97.909 til 98.190 personer). Ved udarbejdelsen af prognosen blev der anvendt en forholdsvis konservativ tilgang – og væksten svarer stort set til den prognose som Danmarks Statistik efterfølgende offentliggjorde (medio maj), idet der her forudsættes en vækst på 277 i 2019.

På budgetlægningsstidspunktet kunne det konstateres, at Randers Kommune med stor sandsynlighed ikke ville opnå en vækst på 280 personer. Som konsekvens heraf er der i budget 2020-23 indregnet en ”tabsbuffer” på 4 mio. kr. årligt fra 2021 og frem. Der er tale om et nettobeløb, idet det samtidig må forventes, at presset på udgiftssiden (demografireguleringerne) vil være mindre.

I 2020 er der ikke behov for en buffer, da statsgarantien tager udgangspunkt i tal fra Danmarks Statistik, der som nævnt stort set svarer til kommunens egen prognose for 2020.

Øget balancetilskud i overslagsår (finansposter)

Forudsætningen om størrelsen af balancetilskuddet følger i udgangspunktet de forudsætninger KL har indregnet i skatte- og tilskudsmodellen. KL budgetterer dog traditionelt forholdsvis konservativt i overslagsårene vedrørende ”finansposter” (der dækker nettorenter, finansforskydninger, likviditetsforbrug mv.).

Som konsekvens heraf – og i lighed med sidste års budgetforudsætninger - er der foretaget en korrektion af modellen. Der er således forudsat et øget balancetilskud på 5 mio. kr. i 2021 og frem.

Bloktilskud

Bloktilskudpuljen er i 2020 opgjort som vist i nedenstående tabel:

Tabel 17 – Bloktilskud i 2020

Mio. kr.	2020
Bloktilskud før finansieringsbidrag	1.077,8
Finansieringsbidrag, landsudligning	-852,1
Finansiering (højt strukturelt underskud)	-120,3
Pulje til overgangstilskud m.m.	-5,4
I alt	100,0

(- angiver indtægter)

Bloktilskuddet før finansieringsbidraget udgør 1.077,8 mio. kr. Efter finansieringsbidrag er der kun 100,0 mio. kr. tilbage.

Af de 100,0 mio. kr. er 50,5 mio. kr. imidlertid betinget af, at kommunerne overholder servicerammen, og 16,8 mio. kr. er betinget af, at kommunerne overholder anlægsrammen. Tilbage er der 32,7 mio. kr. som ”ubetinget” bloktilskud.

Nedenfor beskrives det betingede bloktilskud på hhv. service og anlæg lidt nærmere:

Betinget bloktilskud, service

Sanktion på budget 2020 - Budgetsanktionen er som udgangspunkt kollektiv i 2020. Social - og indenrigsministeren er dog bemyndiget til at gøre sanktionen delvis individuel, hvis det vurderes, at enkeltkommuner ikke har udvist en passende budgetadfærd.

Det er i budgettet forudsat, at kommunerne under ét holder sig indenfor den aftalte serviceramme, og at det betingede bloktilskud derfor kommer til udbetaling.

Sanktion på regnskab 2020 - En eventuel regnskabssanktion i 2020 udmåles i forhold til de samlede kommunale budgetter for serviceudgifterne. Sanktionen er delt i en individuel del (60 pct.), som betales af de kommuner, som har overskredet det oprindelige budget samt en kollektiv del (40 pct.).

Da modregningen vil ske i forhold til de vedtagne budgetter for 2020 har Randers Kommune - i lighed med tidligere år - indregnet en bufferpulje på servicebudgettet. Som tidligere nævnt udgør bufferen 40,0 mio. kr. i 2020 og frem.

Betinget bloktilskud, anlæg

Sanktion på budget - I lighed med 2019 er der også i 2020 loft over de kommunale anlægsinvesteringer. 1 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af, at kommunerne overholder det aftalte niveau ved budgetvedtagelsen.

Det er i budgettet forudsat, at kommunerne under ét holder sig inden for den aftalte anlægsramme, og at det betingende bloktilskud derfor kommer til udbetaling.

Sanktion på regnskab - Kommunernes regnskab for bruttoanlæg er ikke omfattet af en sanktionsmekanisme i 2020. Det er dog en central forudsætning for aftalen i 2020, at de kommunale anlægsudgifter både i budgetterne og regnskaberne holdes indenfor det forudsatte anlægsniveau på landsplan. Dette medfører, at der også i forbindelse med kommunernes budgetopfølgning stilles større krav til kommunerne og den gensidige koordinering mellem kommuner.

Ekstraordinært finansieringstilskud

Kommunerne har også i 2020 fået et ekstraordinært finansieringstilskud. Tilskuddet er i alt på 3,5 mia. kr., hvoraf 1,5 mia. kr. fordeles efter den sædvanlige fordelingsnøgle (andel af folketallet), mens 2 mia. kr. er fordelt til kommuner med økonomiske udfordringer efter følgende kriterier:

- 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet (Randers Kommunes strukturelle underskud pr. indbygger er 20.882 kr. mod landsgennemsnittet på 14.218 kr.)
- 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag pr. indbygger under 183.900 kr. pr. indbygger (Randers Kommunes beskatningsgrundlag er 172.369 kr. pr. indbygger)

Randers Kommune opfylder altså begge kriterier og modtager dermed 90,6 mio. kr. i ekstraordinært finansieringstilskud i 2020, hvilket er godt 30 mio. kr. mere end en fordeling af samtlige 3,5 mia. kr. efter den sædvanlige fordelingsnøgle (folketallet) ville have resulteret i.

Aftalepartierne bag budgetaftalen for 2020-23 forudsætter et ekstraordinært finansieringstilskud på 90 mio. kr. i 2021 faldende til 65 mio. kr. i 2022 og frem.

Beskæftigelsestilskud (forsikrede ledige)

Nedenstående tabel viser det samlede resultat vedrørende de forsikrede ledige – dvs. både udgifter i form af dagpenge og af indtægten i form af beskæftigelsestilskuddet:

Tabel 18 – Udgifter og indtægter på de forsikrede ledige i budget 2020-23

Mio. kr., løbende PL	2020	2021	2022	2023
Udgiftssiden (dagpenge)	193,7	196,7	199,7	202,8
Indtægtssiden (beskæftigelsestilskud)	-231,2	-230,2	-199,7	-202,8
Nettoresultat	-37,5	-33,5	0,0	0,0

(- angiver indtægter/overskud)

Tabellen viser et forventet overskud i hhv. 2020 og 2021 på 37,5 mio. kr. og 33,5 mio. kr. Fra år 2022 og frem forventes balance på området.

Forudsætningerne omkring finansieringstilskud og forsikrede ledige bør ses samlet for årene 2021-2023. Det må forventes, at både det ekstraordinære finansieringstilskud og ordningen vedrørende forsikrede ledige bortfalder i forbindelse med den forventede reform af udligningssystemet i 2021 – dog vil der givetvis være en indfasning af det nye system.

Med ovennævnte forudsætninger forudsættes dermed implicit, at gevinsten for Randers Kommune ved det nye udligningssystem vil være 123,5 mio. kr. i 2021 (90 + 33,5) og dernæst 65 mio. kr. fremadrettet.

Modregning vedrørende skattestigning

Randers Kommune har søgt om andel i den afsatte skattepulje på 200 mio. kr. og har modtaget 18,2 mio. kr. fra puljen.

En forøgelse af indkomstkatten fra 25,6% til 25,8% samt en nedsættelse af dækningsafgiften fra 4,0 til 3,5 promille medfører et samlet merprovenu (efter medfinansiering af det skrå skatteloft) på 25,9 mio. kr. – altså 7,7 mio. kr. mere end ovennævnte 18,2 mio. kr.

Efter gældende regler bliver kommunen i 2020 modregnet med 75% af de nævnte 7,7 mio. kr., dvs. 5,8 mio. kr. I 2021 og 2022 er modregningen 50%, dvs. 3,8 mio. kr. og i 2023 er modregningen 25%, dvs. 1,9 mio. kr.

Herudover er der også beregnet en mindre kollektiv modregning, således at det samlede beløb til modregning bliver 6,2 mio. kr. i 2020, 4,3 mio. kr. i 2021 og 2022 og 2,4 mio. kr. i 2023.

5. Skattefinansieret drift

Den skattefinansierede drift kan opdeles i to hovedgrupper, nemlig serviceudgifter og øvrig drift. Opdelingen er vigtig, fordi der er opstillet en serviceramme, som kommunerne skal overholde, og fordi kommunens styring af udgifterne afhænger af, om der er tale om en serviceudgift eller ej.

Helt overordnet gælder, at øvrig drift består af en række meget lovbundne (og dermed vanskeligt styrbare) områder som førtidspension, dagpenge, kontanthjælp, medfinansiering på sundhedsområdet osv. Serviceudgifterne består af alle øvrige udgifter, hvoraf de største udgør udgifterne til småbørnsområdet, skoleområdet, socialområdet og omsorgsområdet.

I nedenstående afsnit beskrives først serviceudgifterne og dernæst øvrig drift.

For serviceudgifterne beskrives først servicerammen (afsnit 5.1), dernæst de indarbejdede demografireguleringer (afsnit 5.2) og endelig udviklingen i de budgetterede udgifter i budgetperioden for hvert bevillingsområde (afsnit 5.3).

5.1 Servicramme

Regeringsaftalen indebærer, at der – i lighed med sidste år – er et betinget balancetilskud på 3 mia. kr. (svarende til 50,5 mio. kr. for Randers Kommune).

Som tidligere beskrevet er der indført en regnskabssanktion, der indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle (60%) og kollektive nedsættelser (40%).

Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse. Som følge heraf har Randers Kommune (i lighed med tidligere år) indregnet en ikke finansieret servicebuffer (modposten er placeret under finansforskydninger). Bufferen for 2020 og frem er 40,0 mio. kr.

KL har som vanligt beregnet en såkaldt teknisk servicramme for hver enkelt kommune. Det løft af servicerammen, der blev aftalt i regeringsaftalen på 1,7 mia. kr. til demografi har KL dog ikke medtaget i deres tekniske beregning. Årsagen er ifølge KL, at hver enkelt kommune bør vurdere behovet for at løfte serviceniveauet – bl.a. under hensyntagen til den demografiske udvikling. Da Randers Kommune har indarbejdet stigende udgifter som følge af demografi (se afsnit 5.2 nedenfor) vil det være rammen inkl. kommunens andel af ovennævnte 1,7 mia. kr., der skal anvendes som sammenligningsgrundlag:

Tabel 19 – Servicramme

Mio. kr.	2020
Servicebudget 2020	4.237,7
KL's ramme (inkl. demografi)	4.283,7
Forskel	46,1

Tabellen viser, at det vedtagne servicebudget ligger 46,1 mio. kr. under rammen. Årsagen hertil er bl.a. det indarbejdede effektiviserings-/besparelseskrav samt ”ingen prisfremskrivning”.

5.2 Demografi

I dette afsnit beskrives de samlede demografireguleringer i budget 2020-23. Der foretages reguleringer på følgende områder som følge af den demografiske udvikling:

- Småbørnsområdet
- Skoleområdet
- Socialområdet
- Omsorgsområdet

Nedenstående tabel viser de beløb, der er indregnet som følge af demografien. Tabellen viser ændringerne i forhold til udgangsåret 2019.

Tabel 20 – Demografi i budget 2020-23 (ændring i forhold til 2019)

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Børn	3,1	7,5	13,5	17,5
Skole	-10,1	-12,5	-14,1	-14,3
Social (inkl. efterregulering)	5,0	5,7	6,9	7,8
Omsorg (inkl. efterregulering)	8,7	26,4	51,5	76,0
I alt	6,7	27,1	57,7	87,1

(- angiver faldende udgifter)

Tabellen viser, at der samlet set er indarbejdet en stigning på 6,7 mio. kr. fra 2019 til 2020 som følge af den demografiske udvikling. Fra 2019 til 2023 er der indarbejdet en samlet stigning på 87,1 mio. kr. som følge af demografien.

Det ses ligeledes, at der på skoleområdet er faldende udgifter som følge af fald i antallet af 6-16 årige. På alle øvrige områder er der beregnet stigende udgifter – især på omsorgsområdet som følge af flere ældre.

Som følge af beslutning ved sidste års budgetlægning (budget 2019-22) blev alle positive budgetbeløb i første omgang samlet i en pulje under økonomiudvalget. Denne pulje blev så udmøntet i forbindelse med budgetaftalen for 2020 og ovennævnte beløb vedrørende børn, social og omsorg blev udmøntet fuldt ud til fagområderne i 2020 (jf. også afsnit 2 om budgetaftalen). De beregnede stigninger fra 2021 og frem vedrørende de nævnte områder er fortsat placeret i en central pulje og vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

I den centrale pulje under økonomiudvalget står der således følgende beløb til senere udmøntning:

Tabel 21 – Demografibeløb under økonomiudvalget til senere udmøntning

Mio. kr.	2021	2022	2023
Børn	4,4	10,4	14,4
Social	0,8	1,9	2,9
Omsorg	17,7	42,8	67,3
I alt	22,9	55,1	84,6

Når kommunens befolkningsprognose bliver opdateret i foråret 2020 vil ovennævnte beløb som sædvanlig blive genberegnet ud fra den aktuelle befolkningsudvikling.

5.3 Udviklingen i serviceudgifter

Nedenstående tabel viser udviklingen i serviceudgifterne fra oprindelig budget 2019 til 2023 – opgjort i 2020-priser og pr. bevillingsområde:

Tabel 22 – Serviceudgifter fordelt på udvalg og bevillingsområder i perioden 2019-2023.

Mio. kr., 2020-priser	2019	2020	2021	2022	2023
Administration	613,7	622,1	626,3	643,2	660,2
Politisk organisation	20,4	15,5	19,0	15,5	18,1
Børn	396,3	398,9	394,8	391,1	391,1
Familie	155,9	166,8	166,8	165,5	164,8
Beskæftigelse	32,1	21,7	17,2	17,0	16,9
Forebyggende foranstaltninger	65,2	54,5	55,1	55,1	55,1
Tilbud til voksne	459,4	475,2	475,6	475,0	472,4
Miljø og teknik	328,8	323,1	322,0	320,7	319,5
Kultur og fritid	172,8	172,7	171,6	170,8	169,9
Sundhed	112,6	108,7	108,9	106,8	97,0
Omsorg*	891,4	931,6	927,2	928,5	923,4
Landdistrikt	4,8	4,8	5,0	5,0	5,0
Skole og uddannelse	900,6	893,5	895,7	894,2	890,4
Familie	31,9	31,6	31,6	31,6	31,6
Udviklingsudvalget	15,4	17,0	16,8	16,7	16,7
I alt *	4.201,2	4.237,7	4.233,6	4.236,7	4.231,9

* På omsorgsområdet omlægges værdighedsmilliarden, så indtægten ikke længere konteres under Omsorg (men under tilskud og udligning). Det forklarer næsten halvdelen af stigningen på omsorgsområdet fra 2019 til 2020 – og dermed også halvdelen af den samlede stigning i serviceudgifterne fra 2019 til 2020 og årene frem.

Tabellen viser en stigning på 36,5 mio. kr. fra 2019 til 2020, hvorefter niveauet stort set er konstant – dog er udgifterne i 2023 5,8 mio. kr. lavere end i 2020.

Der henvises til de udarbejdede budgetskemaer på de enkelte bevillingsområder for en detaljeret beskrivelse af udviklingen på de enkelte områder. Nedenfor dog lidt nærmere om to puljer under ”Administration” som udmøntes senere til de relevante områder, nemlig ”demografipuljen” og pulje vedrørende ”ingen prisfremskrivning”.

Ovennævnte tabel bør i princippet korrigeres for disse puljer for at få et mere retvisende billede af den forventede udvikling på de enkelte bevillingsområder. Dette beskrives nærmere nedenfor, og der afsluttes med en ny tabel over udviklingen, hvor der er taget hensyn til den forventede udmøntning af demografi og ingen prisfremskrivning.

Demografi

Som beskrevet i forrige afsnit er de reserverede demografibeløb i overslagsårene som noget nyt placeret i en central pulje under bevillingsområdet ”Administration” til senere udmøntning på bevillingsområderne ”Børn”, ”Tilbud til voksne” samt ”Omsorg”.

Nedenstående tabel viser den forventede udmøntning på de berørte bevillingsområder:

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2020-23

Tabel 23 – Forventet udmøntning af demografipulje 2021-23

Mio. kr.	2021	2022	2023
Administration	-22,9	-55,1	-84,6
Børn	4,4	10,4	14,4
Social (Tilbud til voksne)	0,8	1,9	2,9
Omsorgsområdet	17,7	42,8	67,3
I alt	0,0	0,0	0,0

Efter den forventede udmøntning af demografipuljen vil budgettet til administration reduceres med puljeløbet, der i stedet fordeles ud på de berørte demografiområder.

Ingen prisfremskrivning.

Aftalopartierne besluttede at fortsætte med ingen prisfremskrivning i årene 2021-2023. Som følge heraf forventes en mindredgift på 9,5 mio. kr. i 2021, 19 mio. kr. i 2022 og 28,5 mio. kr. i 2023. Dette beløb er indtil videre placeret centralt under bevillingsområdet ”Administration”.

Udmøntningen af ingen prisfremskrivning ud på de konkrete bevillingsområder foretages år for år, idet den konkrete udmøntning afhænger af de aktuelle prissatser fra KL på de enkelte arter samt af de aktuelle kontraktmæssige forpligtelser. Det er derfor ikke muligt at lave præcise beregninger for udmøntningen i 2021 og frem, men nedenfor følger et foreløbigt skøn over den forventede udmøntning:

Tabel 24 – Forventet udmøntning af pulje til ingen prisfremskrivning 2021-23

Mio. kr.	2021	2022	2023
Administration (udmøntning af pulje)	9,5	19,0	28,5
Administration	-1,0	-2,0	-3,0
Politisk organisation	-0,1	-0,1	-0,2
Børn	-0,8	-1,5	-2,3
Familie	-0,1	-0,2	-0,3
Beskæftigelse	-0,1	-0,2	-0,3
Forebyggende (børn og unge)	-0,2	-0,5	-0,7
Tilbud til voksne	-0,8	-1,5	-2,3
Miljø og teknik	-1,1	-2,3	-3,4
Kultur og fritid	-0,8	-1,7	-2,5
Sundhed	-0,4	-0,8	-1,2
Omsorg	-2,6	-5,2	-7,7
Landdistrikt	-0,1	-0,1	-0,2
Skole og uddannelse	-1,3	-2,7	-4,0
Familie	0,0	0,0	-0,1
Udviklingsudvalget	-0,1	-0,2	-0,3
I alt	0,0	0,0	0,0

Som nævnt kan den konkrete udmøntning vise sig at blive noget anderledes end ovennævnte tabel – afhængig af den fremtidige prisudvikling.

Nedenstående tabel viser nu udviklingen i serviceudgifterne hvis ovennævnte udmøntning af demografi og ingen prisfremskrivning indarbejdes i tallene. Der er således tale om en sum af tallene i tabel 22, 23 og 24:

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2020-23

Tabel 25 – Forventet udvikling efter udmøntning af demografi og pulje til ingen prisfremskrivning i 2021-23

Mio. kr.	2019	2020	2021	2022	2023
Administration	613,7	622,1	611,9	605,1	601,1
Politisk organisation	20,4	15,5	18,9	15,4	17,9
Børn	396,3	398,9	398,5	400,0	403,2
Familie	155,9	166,8	166,7	165,3	164,5
Beskæftigelse	32,1	21,7	17,1	16,9	16,6
Social (Børn og unge)	65,2	54,5	54,8	54,6	54,4
Social (Voksne)	459,4	475,2	475,5	475,4	472,9
Miljø og teknik	328,8	323,1	320,9	318,5	316,2
Kultur og fritid	172,8	172,7	170,8	169,1	167,4
Sundhed	112,6	108,7	108,5	106,0	95,8
Omsorg	891,4	931,6	942,4	966,0	982,9
Landdistrikt	4,8	4,8	5,0	4,9	4,8
Skole og uddannelse	900,6	893,5	894,4	891,5	886,4
Familie	31,9	31,6	31,6	31,5	31,5
Udviklingsudvalget	15,4	17,0	16,7	16,6	16,4
I alt	4.201,2	4.237,7	4.233,6	4.236,7	4.231,9

Ovenstående tabel vurderes som nævnt at give et mere retvisende billede af den forventede udvikling på de enkelte områder. Sammenholdes tabel 22 og 25 ses, at der især er forskel på ”Administration” og de områder, der er omfattet af demografireguleringer – herunder især omsorgsområdet.

5.4 Øvrig drift

Øvrig drift dækker over følgende 4 poster:

Tabel 26 – Specifikation af poster ”øvrig drift”

Mio. kr., 2020 PL	2020	2021	2022	2023
Indkomstoverførsler	1.508,6	1.547,3	1.581,2	1.598,5
Aktivitetsbestemt medfinansiering	375,0	376,7	378,4	380,5
Forsikrede ledige	193,7	193,7	193,7	193,7
Indtægter fra central refusionsordning	-16,7	-16,7	-17,5	-17,5
I alt	2.060,6	2.101,0	2.135,8	2.155,1

(- angiver indtægter)

Budgettet udgør altså i alt 2,1 mia. kr. og svarer dermed til ca. 1/3 af kommunens udgiftsbudget.

Som det fremgår af tabellen udgør posten ”indkomstoverførsler” klart den største post i ovennævnte tabel – herunder også den største vækst i perioden. Nedenfor beskrives de enkelte poster nærmere:

Indkomstoverførsler

Udgifterne til indkomstoverførslerne kan specificeres som følger:

Tabel 27 – Indkomstoverførsler i budget 2020-23

Mio. kr., 2020 PL	2020	2021	2022	2023
Kontant- og uddannelseshjælp m.m.	235,7	235,5	235,2	236,2
Revalideringsydelse	0,7	0,7	0,6	0,6
Ledighedsydelse	46,0	44,5	43,3	42,4
Førtidspension	546,2	573,5	591,5	602,8
Ressourceforløbsydelse	58,0	71,5	85,4	91,1
Jobafklaring	58,9	58,8	58,8	58,8
Driftsudgifter til aktivering m.m.	77,5	80,0	82,7	83,8
Jobrotation	2,5	2,4	2,4	2,4
Integration	21,2	17,3	14,7	12,9
Integrationsydelse	14,8	12,9	11,3	9,9
Driftsudgifter	20,5	16,8	14,7	13,9
Grundtilskud	-9,3	-8,3	-7,9	-7,9
Resultattilskud	-4,8	-4,2	-3,4	-3,1
Budgetgaranti i alt	1.046,5	1.084,3	1.114,6	1.131,1
Sygedagpenge	138,0	140,9	144,0	143,1
Fleksjob (inkl. skånejob og driftsudgifter)	178,4	172,7	173,3	174,6
Personlige tillæg	13,3	12,8	12,4	12,4
Boligstøtte (boligsikring og -ydelse)	93,9	94,0	94,2	94,5
Seniorjob	10,0	10,0	10,0	10,0
FGU	3,2	7,3	7,3	7,5
Øvrige sociale formål (residual)	25,2	25,3	25,4	25,3
Øvrige overførsler i alt	462,1	463,0	466,6	467,4
Budgetgaranti og øvrige overførsler i alt	1.508,6	1.547,3	1.581,2	1.598,5

(- angiver indtægter)

Områderne ovenfor er omfattet af budgetgaranti på landsplan (eller en ordning svarende hertil). Det betyder, at hvis udgifterne ikke stiger så meget som forventet, vil kommunernes bloktilskud blive reduceret tilsvarende. Hvis udgifterne stiger mere end forventet, vil kommunerne blive kompenseret tilsvarende. Dette betyder

dog ikke, at den enkelte kommune nødvendigvis bliver kompenseret fuldt ud – dette afhænger bl.a. af, om udviklingen i den enkelte kommune afviger fra udviklingen på landsplan.

Overslagsårene er budgetteret med udgangspunkt i forventningerne på landsplan. Det forudsættes således som udgangspunkt, at Randers Kommune vil følge udviklingen på landsplan – dog er udgifterne til førtidspension forøget med 1,8 mio. kr. i 2021 og reduceret med 7,9 mio. kr. i 2022 og 8,2 mio. kr. i 2023 i forhold til KL's væksts-køn. Årsagen til nedjusteringen er, der i Randers Kommune forventes en større afgang fra førtidspension end landsgennemsnittet.

Der henvises til budgetskema på beskæftigelsesområdet for en nærmere beskrivelse af ovennævnte poster.

Aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet

Kommunerne er medfinansierende på sundhedsområdet, idet der skal betales aktivitetsbestemte bidrag, hver gang en borger i kommunen anvender en sundhedsydelse, hvad enten det er på sygehuset eller under sygesikringen.

Området er budgetlagt ud fra ændringen i balancetilskuddet i perioden 2020-23. Budgetbeløbene på området ser ud som følger:

Tabel 28 – Aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet i budget 2020-23

Mio. kr., 2020 PL	2020	2021	2022	2023
Aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet	375,0	376,7	378,4	380,5

Forsikrede ledige

Udgifterne til de forsikrede ledige (dagpenge og indsats) dækkes af det såkaldte beskæftigelsestilskud, der for Randers Kommune udgør 231,2 mio. kr. i 2020.

Som systemet er opbygget, bliver kommunerne i de enkelte landsdele kompenseret fuldt ud for udgifterne på området, men for den enkelte kommune kan der være tale om over- eller underkompensation. Randers Kommune har de seneste år haft ”overskud” på ordningen – i 2018 var overskuddet godt 50 mio. kr.

Finansieringsordningen vedrørende de forsikrede ledige vil med stor sandsynlighed blive omlagt i forbindelse med den kommende udligningsreform. Det forventes, at denne reform vil træde i kraft allerede fra 2021 – dog med en vis indfasningsperiode. Der er således i budgettet forudsat et overskud på 37,5 mio. kr. i 2020 og 33,5 mio. kr. i 2021, mens der i 2022 og frem ikke længere er forudsat et overskud:

Tabel 29 – Udgifter og indtægter på de forsikrede ledige i budget 2020-23

Mio. kr., løbende PL	2020	2021	2022	2023
Udgiftssiden (dagpenge)	193,7	196,7	199,7	202,8
Indtægtssiden (beskæftigelsestilskud)	-231,2	-230,2	-199,7	-202,8
Nettoresultat	-37,5	-33,5	0,0	0,0

Som tidligere nævnt bør forudsætningerne omkring forsikrede ledige ses i sammenhæng med forudsætningerne om det ekstraordinære finansieringstilskud (se afsnit 4.3 for en nærmere beskrivelse).

Indtægter fra den centrale refusionsordning

Staten kompenserer kommunerne for særligt dyre enkeltsager på det sociale område, så disse ikke risikerer at vælte kommunernes økonomi. Der ydes således refusion af udgifter på enkeltsager, der overstiger et grænsebeløb, der reguleres årligt.

Området budgetlægges med udgangspunkt i ændringerne på landsplan. Som følge heraf er budgettet fastlagt til 16,7 mio. kr. i 2020. Budgetlægningen i overslagsårene følger ligeledes KL's forventede vækstprocenter:

Tabel 30 – Indtægter fra den centrale refusionsordning i budget 2020-23

Mio. kr., 2020 PL	2020	2021	2022	2023
Indtægter fra central refusionsordning	-16,7	-16,7	-17,5	-17,5

Med vedtagelsen af sidste års budget (budget 2019-2022) blev det besluttet, at området fremover økonomimæssigt håndteres som kommunens øvrige serviceområder – det vil sige, at refusionsindtægterne gøres til en del af fagområdernes økonomi og skal holdes her indenfor. På den måde sikres det, at en stigning i indtægterne som følge af flere særligt dyre sager rent faktisk tilfalder de områder, der har stigende udgifter – og omvendt ved færre dyre enkeltsager.

Ordningen og økonomistyringen af området evalueres i forbindelse med budgetlægningen for 2021-24.

6. Anlæg

Kommunens anlægsudgifter er opdelt på følgende 4 poster:

- Skattefinansieret anlæg
- Jordforsyning
- Ældreboliger
- Brugerfinansieret område

Nedenfor beskrives de 4 områder nærmere.

6.1 Skattefinansieret anlæg

De skattefinansierede anlægsudgifter i 2020 er netto 202,9 mio. kr. Brutto er der tale om en udgift på 208,7 mio. kr. og en indtægt på 5,8 mio. kr. Nedenstående tabel viser en specifikation af posterne under det skattefinansierede anlæg:

Tabel 31 – Skattefinansierede anlægsudgifter i budget 2020-23

Mio. kr., 2020 priser	2020	2021	2022	2023
Økonomiudvalget				
Anlægsbuffer	40,0			
Anlægspulje til politisk udmøntning			14,0	14,0
Brandteknisk gennemgang	5,0	5,0	5,0	5,0
Børne- og familieudvalget				
Etablering af daginstitutioner	20,3		20,3	
Pulje til omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser	1,5			
Sammenlægning af daginstitutioner i Langå	5,2			
Socialudvalget				
Ombygning og renovering af ældreboliger i Langå til autismetilbud	1,5	1,5		
Miljø- og teknikudvalget				
Bygningsvedligehold, pulje	32,7	37,8	37,8	37,8
Diverse vejprojekter, ramme	3,4	3,4	3,4	3,4
Energibesparende foranstaltninger, pulje	27,0	12,0	12,0	12,0
Naturforvaltningsprojekter, ramme (fra 2018)	3,4	3,9	3,9	3,9
Private vejes istandsættelse, ramme (indtægt)	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Private vejes istandsættelse, ramme (udgift)	0,9	0,9	0,9	0,9
Ny Havnevej, ramme				15,0
Øvrige miljø og teknik (indtægter)	-0,7	-0,4	-0,7	-1,0
Øvrige miljø og teknik (udgifter)	3,8	4,6	3,7	4,3
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget				
Dronningborghallen - reservation		9,0	10,2	
Idrætsformål	6,0	2,9	13,4	3,6
Kulturhus	5,0	5,0		
Ny struktur i tandplejen	2,9	4,6	3,3	
Hal 4 anlægstilskud	2,3			
Omsorgsudvalget				
Plejehjem i Dronningborg, servicearealtilskud		-2,4		
Plejehjem i Dronningborg, servicearealer	5,0	5,0		
Landdistriktsudvalget				

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2020-23

Pulje til byfornyelsesprojekter/indsats mod dårlige boliger (indtægt)	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
Pulje til byfornyelsesprojekter/indsats mod dårlige boliger (udgift)	6,4	6,4	6,4	6,4
Øvrige landdistrikt (indtægter)	-1,8	-1,6	-0,2	-0,2
Øvrige landdistrikt (udgifter)	0,7	0,3	0,3	0,3
Skole- og uddannelsesudvalget				
Blicherskolen/Østervangsskolen	6,8			
Bygningsanalyser og bygningsregistreringer 2016	1,6			
Opgradering af skolernes It - rammebevilling	5,8	5,8	5,8	5,8
Opkvalificering af udearealerne ved skolerne 2016	4,8			
Udbygning af folkeskoler, ramme	1,5	19,4	19,7	19,7
Udviklingsudvalget				
Byen til Vandet (Havneomdannelse)	15,1	14,7	12,7	12,7
C2C CC Klimabåndet (indtægter)	-0,6	-0,0	-1,2	0,0
C2C CC Klimabåndet (udgifter)	0,2	0,1	0,1	0,0
Skattefinansieret anlæg i alt, 2020 priser	202,9	135,2	168,1	140,9
PL pulje		2,4	6,0	7,7
Skattefinansieret anlæg i alt, løbende priser	202,9	137,5	174,1	148,6

Der henvises til de udarbejdede budgetskemaer på anlægsområdet for en nærmere beskrivelse af ovennævnte anlægsprojekter.

Nedenfor er anført nogle enkelte supplerende bemærkninger til ovennævnte tabel:

Som tidligere nævnt er der i 2020 indregnet en anlægsbuffer på 40 mio. kr. Bufferen er primært indarbejdet for at imødegå et eventuelt forbrug af opsavede midler på anlægssiden i 2020. Bufferen er ikke finansieret, idet der er indregnet en modpost under finansforskydninger af tilsvarende beløb.

Under økonomiudvalget er der ligeledes indregnet en pulje på 14 mio. kr. i 2022 og 2023 til senere politisk udmøntning. Beløbet er primært finansieret ved en reduktion af rammebeløbet til folkeskoleområdet på 20 mio. kr. fra og med 2022. Puljen fortsætter i den 10-årige investeringsplan (se nedenfor).

Der er desuden afsat en pulje på 5 mio. kr. årligt til gennemførelse af de obligatoriske brandsikkerhedsmæssige arbejder, som en gennemgang af kommunens bygninger forventes at give anledning til.

Under Miljø- og Teknikudvalget er der afsat 15 mio. kr. til ”Ny havnevej” og restfinansieringen på 16 mio. kr. er afsat i 2024, jf. den nye 10-årige investeringsplan (se nedenfor). Ifølge aftaleteksten skal der laves et forslag til en plan med henblik på, at anlægget af den nye havnevej kan påbegyndes allerede i 2021. Hvis projektet modtager statslig medfinansiering, er aftalepartierne indstillet på at eventuel overskydende finansiering som udgangspunkt skal tilføres opsparing til Klimabroen.

Med hensyn til Byen til Vandet er der - udover de beløb der fremgår under udviklingsudvalget – også afsat beløb til klimabro og infrastrukturpulje. Disse beløb fremgår af finansposterne og der henvises til afsnit 7.5 for en nærmere beskrivelse heraf.

10-årig investeringsplan

Som en del af budgetvedtagelsen for 2020-23 blev der samtidig vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. Planen omfatter anlægsmidler afsat indenfor budgetperioden 2020-2023 samt de anlægsmidler, som i kommende års budgetlægninger forudsættes indarbejdet i årene 2024-2029.

Som det fremgår af nedenstående oversigt indebærer den 10-årige investeringsplan en gradvis forøgelse af anlægsniveauet fra 160 mio. kr. i 2024 til 180 mio. kr. i 2029:

Tabel 32 – 10-årig investeringsplan

Mio. kr., 2020 PL	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Pulje til IT og udvikling af folkeskolerne	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Pulje til breddeidræt og idrætsformål	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Byen til Vandet	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Byen til Vandet - opsparing til Klimabro	17,0	19,0	21,0	23,0	25,0	27,0
Infrastrukturpulje - veje, cykelstier, sikre skoleveje	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Infrastrukturpulje - reservation Havnevej	16,0					
Private vejes istandsættelse, udgifter	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Private vejes istandsættelse, indtægter	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Bygningsvedligehold	44,0	46,0	48,0	50,0	52,0	52,0
Pulje til energibesparende foranstaltninger*	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Naturforvaltningsprojekter	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Pulje til indsats mod dårlige boliger, netto	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Pulje til byfornyelsesprojekter, netto	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
I alt før prioriteringspulje	139,7	127,7	131,7	135,7	139,7	141,7
Pulje til politisk prioritering - inkl. demografisk udbygning	20,8	37,3	38,3	39,3	40,3	38,3
I alt (inkl. prioriteringspulje)	160,5	165,0	170,0	175,0	180,0	180,0

* Låneberettigede udgifter

Der skal knyttes bemærkninger til nogle af ovennævnte poster:

Pulje til IT og udvikling af folkeskolerne – Der er afsat 20 mio. kr. pr. år frem mod 2029. Det tidligere rammebeløb var i udgangspunktet ca. 40 mio. kr. De 20 mio. kr. indgår i en pulje til politisk prioritering (jf. nedenfor). Reduktionen på de 20 mio. kr. er (som nævnt ovenfor) gennemført allerede fra og med 2022.

Byen til Vandet – opsparing til Klimabro – som nævnt ovenfor er der her (som følge af beslutning fra sidste års budget) indregnet en stigende opsparing på 2 mio. kr. pr. år, hvilket indebærer, at opsparingen stiger fra 15 mio. kr. i 2023 til 27 mio. kr. i 2029.

Bygningsvedligehold – der er behov for yderligere midler til vedligeholdelse af kommunens bygningsmasse. I 2023 er det afsatte beløb på 38 mio. kr. I 2024 er der afsat 44 mio. kr. stigende til 52 mio. kr. i slutningen af den 10-årige investeringsplan.

Politisk prioriteringspulje – det 10 årige anlægsprogram indeholder en pulje, der frit kan prioriteres efter behov i de kommende budgetforhandlinger. Puljen udgør 21 mio. kr. i 2021 stigende til 37-40 mio. kr. i årene derefter.

6.2 Jordforsyning

Anlægsbudgettet for jordforsyningen omfatter byggemodning samt køb og salg af jord til bolig- og erhvervsformål.

Formålet med jordforsyningens budget er at sikre et solidt fundament for en fortsat aktiv erhvervsudvikling og bosætningspolitik i Randers Kommune. Ifølge kommunens økonomistyringsregler skal budgettet til jordforsyning ”hvile i sig selv” i budgetperioden.

Budgettet til jordforsyning for 2020-23 kan specificeres som følger:

Tabel 33 – Jordforsyningsbudget 2020-23

Mio. kr., løbende priser	2020	2021	2022	2023
Salg af grunde	-25,7	-18,0	-55,1	-26,5
Byggemodning og jordkøb	14,9	33,6	23,8	14,0
Renter og afdrag	4,4	4,4	4,4	4,5
Jordforsyning i alt	-6,4	19,9	-26,8	-8,1

Som det fremgår af tabellen, viser budgettet til jordforsyning et samlet overskud i budgetperioden på 2020-23 på godt 20 mio. kr.

Overskuddet indgår som finansiering af Idrætscenter Vest (Hornbæk idræts- og kulturcenter) og som reserverbeløb til færdiggørelse af idrætsprojekter og udvikling af idrætsanlæg (jf. BY 14/1 2019).

Herudover er der balance i jordforsyningsbudgettet jf. kommunens økonomistyringsprincipper. Heri indgår, at jordforsyningsbudgettet – jf. budgetaftalen for 2019-2022 – med regnskabet aflagt for 2018 og tilpasning af budgettet i 2020 og frem har finansieret afsættelsen af midler til en ny daginstitution i 2022.

6.3 Ældreboliger

Nedenstående tabel viser budgettet vedrørende ældreboliger:

Tabel 34 – Ældreboliger 2020-23

Mio. kr., løbende priser	2020	2021	2022	2023
Drift (huslejeindtægter)	-42,6	-44,9	-46,3	-47,6
Anlægsudgifter	46,7	53,9		
Lånoptagelse (ældreboliger)	-48,4	-48,4		
Beboerindskud	0,0	-2,2		
Renter og afdrag (ældreboliger)	44,3	50,2	45,6	46,4
Ældreboliger i alt	0,0	8,6	-0,7	-1,2

(- angiver indtægter/overskud)

Anlægsudgiften på ældreboliger vedrører primært udgifter til opførelse af nyt plejecenter i Dronningborg (jf. budgetaftalen). Anlægsudgiften bliver i høj grad dækket af lånoptagelse og beboerindskud. Den samlede nettoudgift til projektet er opgjort til 5 mio. kr. i hvert af årene 2020 og 2021.

Der henvises til anlægsskema vedrørende det nye plejecenter i Dronningborg for en nærmere beskrivelse af den samlede økonomi.

6.4 Brugerfinansieret område (affaldsområdet)

På det brugerfinansierede område er der i 2020 afsat 13,0 mio. kr. til forbehandlingsanlæg. Den forventede udgift er på 15,3 mio. kr., hvoraf 2,3 mio. kr. forventes afholdt i 2019, mens resten forventes afholdt i 2020. Udgiften hertil finansieres af overskud på driften, der udgør 7,3 mio. kr. i 2020 stigende til 10,0 mio. kr. i 2023.

Ultimo 2018 er status den, at affaldsområdets gæld til kommunekassen udgør 36,6 mio. kr. Der er udarbejdet en plan for afvikling af gælden frem mod 2025 – ud fra de foreliggende budgettal kan der forventes en gæld ultimo 2023 på 15,7 mio. kr., og senest ultimo 2025 er gælden helt afviklet.

7. Finansposterne

Under finansposter beskrives kommunens låneoptagelse, afdrag på lån, udviklingen i kommunens langfristede gæld samt finansforskydninger.

7.1 Låneramme 2020-23

Randers Kommunes låneramme for 2020-23 er opgjort på grundlag af anlægsbudgettet i det vedtagne budget og den dertilhørende automatiske låneadgang, jf. lånebekendtgørelsen. Derudover er der indarbejdet lånedispensationer på 28 mio. kr. i 2020, og 17 mio. kr. årligt i 2021-23.

Lånerammen fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 35 – Låneramme 2020-23

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Færgedrift	0,0	0,4	0,7	1,0
Energibesparende foranstaltninger	27,0	12,0	12,0	12,0
Byfornyelse	4,8	3,1	4,4	4,4
Ordinær låneadgang	31,8	15,5	17,2	17,5
Lånedispensation	28,0	17,0	17,0	17,0
Låneadgang i alt	59,8	32,5	34,2	34,5
Ældreboliger	48,4	48,4	0,0	0,0
Låneadgang i alt (inkl. ældreboliger)	108,2	80,9	34,2	34,5

Den samlede låneadgang for 2020 udgør 59,8 mio. kr., og der er budgetteret med fuld låneoptagelse. Der er ikke budgetteret med lånefinansiering af jordkøb i budgetperioden. Den budgetterede låneoptagelse falder til 34,5 mio. kr. i 2023. Derudover er der (som tidligere nævnt) budgetteret med låneoptagelse til finansiering af ældreboliger i Dronningborg med 48,4 mio. kr. i 2020 og 2021.

I forbindelse med aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2020 er der afsat 4 lånedispensionspuljer, som kommunerne kan ansøge om at få andel i. Forvaltningen har vurderet grundlaget for at fremsende ansøgninger til puljerne, og på den baggrund blev der udarbejdet konkrete ansøgninger med henblik på, at byrådet som led i budgetforhandlingerne evt. kunne gøre brug af eventuelle dispensationer. Nedenfor er der redegjort for de forskellige lånepuljer samt hvilke projekter, der er indgået i ansøgningerne.

Tabel 36 – Lånepuljer 2020

Lånepuljer 2020	Randers Kommune projekter	Dispensation
Investeringer med effektiviseringspotentiale (250 mio. kr.)	Anlægsinvesteringer på skoleområdet som følge af strukturændringerne - ansøgningen blev ikke imødekommet	0
Strukturelle investeringer på borger-nære områder (400 mio. kr.)	Nye daginstitutioner og investeringer i tandplejen	8 mio. kr.
Den ordinære lånepulje (200 mio. kr.)	Puljen er målrettet øvrige anlægsaktiviteter. Ansøgningen blev ikke imødekommet	0
Pulje til styrkelse af likviditeten (500 mio. kr.)	Der ansøges alene på baggrund af oplysninger om likviditeten.	20 mio. kr.
Dispensationer i alt		28 mio. kr.

Der er på landsplan for 2020 afsat en lånepulje på 250 mio. kr. vedr. investeringer med effektiviseringspotentiale. Der gennemføres i disse år mange anlægsinvesteringer på skoleområdet som følge af strukturændringerne, og disse vurderes at have et effektiviseringspotentiale på driften. Randers Kommune har derfor ansøgt om en dispensation på 15 mio. kr. i 2020 og 15 mio. kr. i 2021. Ansøgningen blev ikke imødekommet.

Derudover er der afsat en lånepulje på 400 mio. kr. vedr. investeringer på de borgernære områder. Randers Kommune har ansøgt om en dispensation vedr. den nye daginstitution i Dronningborg samt strukturændringerne i tandplejen. Der blev ansøgt om en samlet dispensation på 25 mio. kr., som blev delvist imødekommet med en dispensation på 8 mio. kr.

Endvidere er der på landsplan afsat en pulje på 200 mio. kr. til investeringer og deponeringsfritagelser på det øvrige anlægsområde. Randers Kommune har ansøgt om en dispensation på 32,7 mio. kr. Ansøgningen blev ikke imødekommet.

Den sidste lånepulje udgør 500 mio. kr. og er målrettet kommunerne med lav likviditet. Lån fra denne pulje skal afdrages over 10 år. Randers Kommune ligger fortsat lavt likviditetsmæssigt sammenlignet med landets øvrige kommuner, så det blev vurderet, at Randers Kommune igen i år vil kunne komme i betragtning til en dispensation fra denne pulje. Der blev givet en dispensation på 20 mio. kr.

Låneadgangen reduceres, såfremt kommunen indgår leasingaftaler for anlægsudgifter, lejeaftaler eller udsteder garantier for lån til en række formål. I stedet for at reducere låneadgangen kan et tilsvarende beløb deponeres på en særskilt konto i et pengeinstitut.

7.2 Afdrag på lån

Af nedenstående tabel fremgår de budgetterede afdrag i perioden 2020-23:

Tabel 37 – Afdrag på lån i budget 2020-23

Afdrag på lån, mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Skattefinansieret gæld	71,9	72,8	73,8	71,3
Nye lån	0,0	3,5	4,7	5,9
Jordforsyning	4,1	4,2	4,3	4,4
Ældreboliger	39,1	45,1	40,6	41,6
I alt	115,1	125,6	123,3	123,2

I 2020 udgør de budgetterede afdrag 115,1 mio. kr. Heraf udgør ældreboliger 39,1 mio. kr., hvoraf beboerne betaler 37,2 mio. kr. På det nye lån starter afdragene først i 2021, da lånoptagelsen finder sted ultimo 2020. Afdrag vedrørende langfristet gæld i øvrigt udgør 76 mio. kr. i 2020.

7.3 Kommunens samlede restgæld

Udviklingen i restgælden på eksisterende lån og den budgetterede lånoptagelse er vist i nedenstående tabeller.

Tabel 38 – Restgæld ultimo året i budget 2020-23

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Samlet gæld i alt	1.498	1.459	1.370	1.281
Heraf ældreboliglån	650	659	618	576
Heraf udlæg vedr. forsyning	-36	-36	-36	-36
Heraf lån vedr. jordforsyning	16	12	7	3
Heraf skattefinansieret gæld	869	825	781	738

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2020-23

Den samlede restgæld udgør ultimo 2020 1.498 mio. kr. Heraf udgør den skattefinansierede gæld 869 mio. kr. Der er tale om en budgetteret gældsafvikling i perioden 2020-23, hvilket er helt i overensstemmelse med den politiske målsætning for den skattefinansierede gæld.

Der er ligeledes et fald i gælden vedr. ældreboliger set over hele perioden. I 2020 og 2021 stiger gælder imidlertid en smule, idet der er budgetteret med låneoptagelse vedr. de nye ældreboliger i Dronningborg.

Restgælden opgjort som kr. pr. indbygger fremgår af nedenstående tabel. Som det fremgår af tabellen, er den samlede restgæld pr. indbygger ligeledes faldende i budgetperioden.

Tabel 39 – Restgæld pr. indbygger i budget 2020-23

Kr. pr. indbygger	2020	2021	2022	2023
Samlet gæld i alt	15.261	14.813	13.860	12.917
Heraf ældreboliglån	6.621	6.686	6.249	5.805
Heraf udlæg vedr. forsyning	-369	-365	-362	-359
Heraf lån vedr. jordforsyning	162	119	75	30
Heraf skattefinansieret gæld	8.847	8.374	7.898	7.441

Kommunens skattefinansierede gæld pr. september 2019 består af 74 % fast forrentede lån og 26 % variabelt forrentede lån. Låneporteføljens sammensætning tilpasses løbende.

7.4 Renter

Ved budgetlægningen er der taget udgangspunkt i de eksisterende låneportefølje i 2020-23 samt nye lånoptagelser i budgetperioden.

Renteudgifterne er budgetlagt ud fra de gældende rentesatser på de fastforrentede lån og med en variabel rentesats på 0,5 % i 2020 og på 1 % i 2021 og frem. Renteindtægterne fra den likvide beholdning er budgetteret med udgangspunkt i en rentesats på 1 % i hele budgetperioden.

De samlede renteindtægter/-udgifter kan opgøres som følger:

Tabel 40 – Renter i budget 2020-23

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Renter af likvide aktiver mm.	-3,6	-3,4	-3,2	-2,5
Renteudgifter ældreboliger	5,3	5,1	5,0	4,8
Renteudgifter øvrige lån	18,4	17,7	16,3	14,7
Renteudgifter nye lån	0,0	0,3	0,5	0,8
Renteudgifter jordforsyning	0,3	0,2	0,2	0,1
Renter i alt	20,4	19,9	18,8	17,9
Renter i alt ekskl. ældreboliger og jordforsyning	14,8	14,6	13,6	13,0

Renteudgifterne ekskl. ældreboliger og jordforsyning udgør 14,8 mio. kr. netto i 2020 faldende til 13 mio. kr. ved udgangen af budgetperioden.

7.5 Finansforskydninger

Af nedenstående tabel fremgår en specifikation af finansforskydningerne i budget 2020-23.

Tabel 41 – Finansforskydninger i budget 2020-23

Mio. kr., løbende PL	2020	2021	2022	2023
Tilgodehavender i betalingskontrol	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Frigivelse af deponerede beløb	-7,7	-7,7	-7,7	-7,7
Landsbyggefonden	0,0	0,0	8,7	8,7
Andre langfristede tilgodehavender, ejendomsskatter	0,0	-7,0	0,0	0,0
Bufferpulje (modregning til servicebufferpulje)	-40,0	-40,9	-41,8	-42,7
Bufferpulje anlæg	-40,0	0,0	0,0	0,0
Øget opsparing (drift og anlæg)	-17,0	-17,0	-18,0	0,0
Kirkerne	0,0	0,0	0,0	0,0
Von Hatten - rente og afdragsfrit lån	5,0	0,0	0,0	0,0
Infrastrukturpulje - klimabro	19,3	11,0	13,0	15,0
Byen til vandet - belåning vedr. Randers Havn	16,4	0,0	0,0	0,0
Reservebeløb, idrætshaller (hal 4)	15,0	0,0	0,0	0,0
Finansforskydninger i alt	-49,9	-62,6	-46,8	-27,7

(- angiver udgift/forbrug)

Finansforskydningerne udgør -49,9 mio. kr. i 2020. De stiger i 2021 og falder igen til -27,7 mio. kr. i slutningen af budgetperioden. Nedenfor er der redegjort for de største poster.

Tilgodehavender i betalingskontrol (8.28.14)

Tilbage i budgetforlig 2016 blev det besluttet at opprioritere kommunens opkrævningsfunktion. Gennem en række nye initiativer (herunder ansættelse af en ny medarbejder) forventes det, at opkrævningen kan øges med 1 mio. kr. i 2017 og frem. Blandt andet som følge af indførelsen af yderligere en rykkerskrivelse forøges kommunens indtægter fra rykkergebyr med ca. 0,5 mio. kr. årligt. Indtægterne herfra budgetteres under administration (konto 6).

Frigivelse af deponering vedr. Naturgas HMN og andre deponerede beløb (8.32.27)

Der er budgetteret med en gradvis frigivelse af deponerede beløb vedr. lejemål samt opførelse af hal 4 ved Randes Arena. Disse udgør 3,2 mio. kr. årligt. Endvidere er der budgetteret med frigivelse af indtægten fra salget af HMN Naturgas, som udgør 4,5 mio. kr. årligt, altså i alt 7,7 mio. kr.

Indskud i landsbyggefonden (8.32.24)

Budgetrammen for indskud i landsbyggefonden udgør 0 mio. kr. i 2020 og 2021, idet budgetbeløbene tidligere er fremrykket til 2019, jf. politisk beslutning. Fra 2022 og frem er budgettet tilbage på sit sædvanlige rammebeløb på 8,7 mio. kr. årligt. I henhold til regeringsaftalen fra 2019 er der indført et differentieret grundkapitalindskud i 2019 og 2020. Det vil være mellem 8 og 12 % for familieboliger afhængig af den gennemsnitlige boligstørrelse. Derudover vil grundkapitalindskuddet for ungdomsboliger og ældreboliger være 10 % i 2019 og 2020.

Andre langfristede tilgodehavender (ejendomsskatter)

Der er afsat en indtægt på 7 mio. kr. i 2021 vedr. indefrosset ejendomsskat. Der er tale om et beløb som Randers Kommune har til gode, når staten overtager området. På budgetlægningstidspunktet blev det forventet, at dette ville ske i 2021, hvorfor de 7 mio. kr. er budgetlagt i 2021. Efterfølgende er det meldt ud, at overtagelsen først forventes at ske i 2024. I næste års budget (2021-24) vil de 7 mio. kr. derfor i stedet indgå i 2024.

Bufferpulje (modregning til service og anlægbuffer)

I lighed med tidligere år er der i budgettet indregnet en ikke-finansieret servicebuffer på 40 mio. kr. i 2020 og frem. Desuden er der indregnet en anlægbuffer på 40 mio. kr. – dog kun i 2020. Modposten til disse buffere er placeret under finansforskydninger.

Øget opsparing (drift og anlæg)

Endvidere er der indregnet et skøn over yderligere opsparing på drift og anlæg. Der overføres hvert år betydelige beløb på både decentralt og centralt niveau. De samlede overførsler til 2019 udgjorde ca. 200 mio. kr. på det skattefinansierede område (service og anlæg).

På budgetlægningstidspunktet blev der forventet overførsler på drift/anlæg på i alt 148 mio. kr. til 2020. Der forudsættes en samlet stigning i disse opsparede midler på 17 mio. kr. i 2020 og 2021 stigende til 18 mio. kr. i 2022 således at opsparingen slutter på 200 mio. kr. ved udgangen af perioden – svarende til niveauet i budgetforudsætningerne 2019-2022.

Von Hatten – rente og afdragsfrit lån

Der er i budgetaftalen afsat 5 mio. kr. til et rente og afdragsfrit lån til ”Fonden til bevarelse af gamle bygninger i Randers” til køb af ejendommen, hvor Café Von Hatten har hjemme. Hermed er der sikret et grundlag for bygningsmæssigt fortsat drift af cafeen med henblik på at bevare det særlige miljø omkring cafeen.

Klimabro og infrastrukturpulje

Opsparingen til klimabro og infrastrukturpulje udgør 35,7 mio. kr. i 2020, 11 mio. kr. i 2021, 13 mio. kr. i 2022 og 15 mio. kr. i 2023.

I budgetaftalen for 2019 blev der afsat en infrastrukturpulje på i alt 40 mio. kr. til Byen til Vandet – fordelt med 7 mio. kr. i 2019, 9 mio. kr. i 2020, 11 mio. kr. i 2021 og 13 mio. kr. i 2022. Aftalepartierne var her enige om, at opsparingen i infrastrukturpuljen skulle fortsætte i årene 2023 og frem med en stigende profil. Der er derfor i budget 2020-2023 afsat 9 mio. kr. i 2020 stigende til 15 mio. kr. i 2023 – op til 27 mio. kr. i 2029 (jf. den 10 årige investeringsplan).

Derudover er der 10,3 mio. kr. i 2020, som stammer fra budgetforlig 2016. I forbindelse med budgetopfølgningen pr. 31. maj 2019 er budgetbeløbet omplaceret fra Udviklingsudvalget til finansforskydninger, så opsparingen er samlet ét sted.

I forbindelse med budgetaftalen for 2019 blev det ligeledes besluttet at igangsætte et løbende låneoptag i takt med, at Randers Havns egenfinansierede anlægsinvesteringer giver kommunen automatisk låneadgang. Disse lån øremærkes Byen til Vandet. I regnskab 2018 var der således en lånemulighed på 16,4 mio. kr. Dette beløb er reserveret til projektet i 2020.

Reservebeløb Randers idrætshaller (hal 4)

Som et foreløbigt reservebeløb er der afsat 15 mio. kr. i 2020 til dækning af de forventede kommunale merudgifter vedr. hal 4. Det drejer sig bl.a. om øget deponering samt et rente- og afdragsfrit lån.

Aftale om budget 2020 og overslagsårene 2021-2023

Med aftalen om budgettet for 2020-2023 er der i særlig grad sat fokus på at holde hånden under kernevelfærden – blandt andet med tilførsel af midler til serviceområderne som følge af den demografiske udvikling, etablering af et nyt økonomisk grundlag for familieområdet samt midler til etablering af en ny idrætshal og et nyt plejecenter i Dronningborg.

Aftalepartierne fastholder samtidig udviklingsretningen besluttet i sidste års budget og fastlægger med budgetaftalen derfor en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet, som rækker ud til 2029.

Indenfor den 10-årige periode øges ambitionsniveauet på anlægsområdet gradvist, så kommunen får et anlægsbudget der i højere grad står mål med kommunens størrelse og bygningsmasse. Det prioriteres herunder, at der afsættes flere midler til bygningsvedligeholdelse, ligesom der sættes midler af til en ny havnevej og den stigende opsparring til etablering af Klimabroen fastholdes. Havnevejen og Klimabroen er de afgørende elementer i realiseringen af det ambitiøse byudviklingsprojekt Byen til Vandet, som henover de næste mange år skal være lokomotiv for den videre udvikling af Randers by og kommunen som helhed.

Udgangspunktet for budgetlægningen har dog været meget stramt. Kommunens andel af udgifterne til indkomstoverførsler på landsplan er fortsat høj, og på trods af stor bygge- og grundsalgsaktivitet vokser befolkningstallet ikke som hidtil forventet. Aftalepartierne tillægger det stor betydning, at udviklingen på disse områder vendes.

Inden for de snævre økonomiske rammer har aftalepartierne lagt afgørende vægt på, at der er balance på det skattefinansierede område i 2020, og kommunens måltal for størrelsen af kassebeholdningen er overholdt ved udgangen af budgetperioden 2020-2023.

Af hensyn til mulighederne for at skabe et råderum til nødvendige prioriteringer har aftalepartierne derfor fundet det nødvendigt, at hæve indkomstskatten med 0,2 procentpoint, ligesom en del af de i basisbudgettet forudsatte effektiviserings- og besparelsesforslag må gennemføres for at opretholde et budget i balance.

Samtidig sættes dækningsafgiften på erhversejendomme ned med 0,5 promille for at understøtte virksomhederne, jobskabelsen og væksten i kommunen.

Byrådets vision og udmøntning af målsætninger

I forbindelse med sidste års budget vedtog byrådet en ny vision for Randers Kommune – en vision der bærer overskriften "*Randers – vi tør gå nye veje*" og går på to ben:

- Vi vil muligheder for alle - alle skal med og alle kan bidrage
- Vi vil vækst og udvikling - et attraktivt sted at bo, arbejde og drive virksomhed

I løbet af det seneste år er visionen og målsætningerne i denne blevet konkretiseret i en række politikker på fagområderne. Aftalepartierne lægger stor vægt på, at fagudvalg og forvaltning nu tilrettelægger og gennemfører indsatser, der kan medvirke til at realisere de opstillede målsætninger. I den forbindelse ønsker aftalepartierne, at forvaltningen vurderer behovet for

tilpasning af kommunens samlede styringsmodel (inkl. værdigrundlag) med henblik på forenkling og en mere målrettet styring.

Verdensmålene (450.000 kr. i 2020)

KL udarbejdede i 2018 en handlingsplan for kommunernes fælles indsats for verdensmålene. Verdensmålene er dog relevante for både offentlige institutioner, erhvervsliv og de private husholdninger – kort sagt for hele Randers Kommune som samfund.

Aftalepartierne ønsker derfor, at der sættes et fælles fokus på temaet i kommunen. I 2020 ønskes dette kickstartet med en konference eller en event - eventuelt i samarbejde med non-profit organisationen "Danmark for målene" - der kan inspirere til, hvordan der i Randers Kommune kan arbejdes med verdensmålene. Aftalepartierne afsætter på den baggrund 450.000 kr. til indsatsen i 2020.

Budgetændringer som følge af demografisk udvikling

Aftalepartierne lægger stor vægt på, at budgetterne på de store serviceområder reguleres i takt med de demografiske ændringer i befolkningen. Den beregnede stigning fra 2019 til 2020 på i alt 16,8 mio. kr. udmøntes derfor fuldt ud til fagområderne fra den centralt placerede demografipulje jf. tabellen nedenfor:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Børn	3,1	3,1	3,1	3,1
Social	5,0	5,0	5,0	5,0
Omsorg	8,7	8,7	8,7	8,7
I alt	16,8	16,8	16,8	16,8

De beregnede stigninger fra 2021 og frem fastholdes i den centralt placerede demografipulje og vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

En ny 10-årig investeringsplan på anlægsområdet

Som led i aftalen om budgettet for 2020-2023 er aftalepartierne enige om at fastlægge en ny 10-årig investeringsplan på anlægsområdet

Planen omfatter anlægsmidler afsat indenfor budgetperioden 2020-2023 samt de anlægsmidler, som i kommende års budgetlægninger forudsættes indarbejdet i årene 2024-2029 (sidstnævnte vedlagt som bilag).

Den 10-årige investeringsplan indebærer en gradvis forøgelse af anlægsniveauet fra 160 mio. kr. i 2024 til 180 mio. kr. i 2029. Planen indeholder i årene 2024-2029 følgende:

- Pulje til IT og udvikling af folkeskolerne på 20 mio. kr. årligt
- Pulje til breddeidræt og idrætsformål på 3,5 mio. kr. årligt
- Byen til Vandet – et fast rammebeløb på 12,5 mio. kr. årligt
- Opsparing til Klimabroen på 17 mio. kr. i 2024 stigende til 27 mio. kr. i 2029
- Infrastrukturpulje - veje, cykelstier, sikre skoleveje på 5,5 mio. kr. årligt
- Restfinansiering til etablering af ny havnevej på 16 mio. kr. i 2024

- Midler til bygningsvedligehold på 44 mio. kr. i 2024 stigende til 52 mio. kr. i 2029
- Pulje til energibesparende foranstaltninger på 15 mio. kr. årligt
- Pulje til naturforvaltningsprojekter på 3,5 mio. kr. årligt
- Pulje til byfornyelsesprojekter på netto 2 mio. kr. årligt og pulje til indsats mod dårlige boliger på netto 0,7 mio. kr.
- Restbeløbet i forhold til målsætningen for det samlede anlægsniveau samles i en pulje til politisk prioritering (herunder demografisk udbygningsbehov) i forbindelse med de årlige budgetdrøftelser. Puljen udgør som udgangspunkt ca. 21 mio. kr. i 2024 stigende til et niveau på 37-40 mio. kr. i årene derefter.

Som led i den nye 10-årige investeringsplan omplaceres samtidigt indenfor budgetperioden 20 mio. kr. i 2022 og 2023 fra de afsatte rammebeløb på skoleområdet og 1 mio. kr. afsat i bredbåndsfonden i 2020 og 2021. Beløbene medgår som finansiering af andre udvidelser af anlægsbudgettet samt en ny anlægspulje på 14 mio. kr. i 2022 og 2023 placeret under økonomiudvalget til senere politisk udmøntning.

Børn og Familie:

Familieområdet

Aftalepartierne er enige om at fastholde den samlede plan for gældssanering og etablering af fremadrettet økonomisk balance for familieområdet, som er indeholdt i basisbudgettet. Med planen sker der en nedskrivning af områdets gæld med 38 mio. kr. ved årsskiftet 2019/2020, der egenfinansieres af området med en varig reduktion af driftsbudgettet på 0,5 mio. kr. Samtidigt forøges budgettet med 2,5 mio. kr. til myndighedscentret i 2020 og frem, ligesom budgettet til foranstaltninger forøges med 8,1 mio. kr. årligt.

Med disse ændringer er aftalepartierne enige om, at der samlet set er skabt en realistisk økonomisk ramme for familieområdet, der giver området mulighed for til at håndtere de udsving, der måtte være mellem årene ift. overførsler af over-/underskud.

Mødrehjælpen

Aftalepartierne fastholder det årlige tilskud til Mødrehjælpen, som er indarbejdet i basisbudgettet med 350.000 kr. årligt på børneområdet. Aftalepartierne ønsker i den forbindelse, at forvaltningen afsøger nye muligheder for kommunalt samarbejde med Mødrehjælpen.

Forebyggelse - voldsramte kvinder (0,5 mio. kr. årligt i 2020 og frem)

Aftalepartierne ønsker at afsætte 0,5 mio. kr. til et forebyggelsesprojekt (krisecenter) målrettet kvinder, der bliver udsat for vold.

Projekt 'MyWay' (1,3 mio. kr. årligt i 2020 og 2021)

MyWay er et forebyggende behandlingstilbud til unge 15-25 år, der mistrives. Tilbuddet består af et fire måneders forløb med hhv. individuelle psykologsamtaler, mentorstøtte og et gruppemiljø med ligesindede. MyWay er etableret som et metodeudviklingsprojekt i Randers med midler fra Velux Fonden og har været i drift siden 2016 i regi af Bysekretariatet. På nuværende tidspunkt er selve metodeudviklingsdelen færdig, og der er tale om en velafprøvet og veldokumenteret indsats.

MyWay har i løbet af de seneste tre år afviklet ni forløb med gode resultater. I forhold til tidligere er der konstateret mere end en fordobling af unge, der er i uddannelse eller beskæftigelse efter MyWay forløbet.

Aftalepartierne afsætter på den baggrund 1,3 mio. kr. årligt i 2020 og 2021 til drift og udvidelse af MyWay-projektet. Forud for budgetlægningen 2022-2025 foretager forvaltningen en evaluering af projektet, der kan danne baggrund for politisk stillingtagen til videreførelse og det varige niveau for indsatsen.

Ny daginstitution i Dronningborg

Der er i basisbudgettet afsat 20,3 mio. kr. til etablering af en ny daginstitution i 2022. Aftalepartierne er enige om, at den nye daginstitution skal ligge i Dronningborg, hvor byggeriet samtidigt skal tænkes sammen med etablering af en ny Dronningborghal og et nyt plejecenter.

Tildeling Jennumparken og Hørhaven

Aftalepartierne er enige om at gennemføre forslag nr. 31 om afskaffelse af den ekstraordinære tildeling til Jennumparken og Hørhaven fra og med 2022, når de statslige puljemidler udløber. Aftalepartierne ønsker i den forbindelse, at der gennemføres en vurdering af konsekvenserne af ghettopakken, med henblik på at der forud for budget 2022-2025 kan tages stilling til den fremtidige indsats i området.

Skole og Uddannelse:

Folkeskoleområdet (7,2 mio. kr. i 2020 stigende til 13 mio. kr. i 2023 og frem)

Aftalepartierne er enige om, at folkeskoleområdet tilføres 5 mio. kr. årligt i 2020 og frem.

Samtidigt er aftalepartierne enige om, at det generelle besparelseskraft på specialskolerne (katalogforslag nr. 34) er for stort. Kravet reduceres derfor med 2,2 mio. kr. i 2020, 4,4 mio. kr. i 2021 og 2022 samt 8 mio. kr. i 2023.

Erhverv og udvikling:

Opsparing til Klimabroen

Klimabroen udgør ryggraden i byudviklings- og klimatilpasningsprojektet Byen til Vandet og udgør en helt central del af den fremtidige trafikinfrastruktur i Randers midtby. Aftalepartierne er derfor enige om, at den yderligere opsparing til Klimabroen i basisbudgettet på 9 mio. kr. i 2020 stigende til 15 mio. kr. i 2023 fastholdes og videreføres i årene frem (jf. den 10-årige investeringsplan).

Aftalepartierne er endvidere enige om, at der fortsat skal gennemføres løbende optagelse af lån øremærket til Klimabroen, i takt med at Randers Havns egenfinansierede anlægsinvesteringer giver kommunen automatisk låneadgang. Der er i 2019 gennemført lånoptag som følge heraf på 16,4 mio. kr., der er reserveret til Klimabroen.

Aftalepartierne lægger vægt på, at der fra såvel politisk som administrativ side fortsat vil blive arbejdet for at sikre statslig støtte til finansiering af klimabroen. Målet er fortsat, at broen kan stå klar omkring 2030 i takt med, at de relevante havnearealer, hvor bro- og vejføring skal forløbe, overdrages fra Randers Havn til Randers Kommune.

Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse med tilfredshed, at byrådet netop har iværksat et detailprojekt, som skal komme et skridt tættere på de præcise omkostninger forbundet med etablering, udformningen af bro, dæmning og vejanlæg samt tilslutningen til de eksisterende vejanlæg syd og nord for fjorden.

Forstærket midtbyindsats (2 mio. kr. årligt i 2020 og 2021)

Midtbyen i Randers er byens hjerte. Et velfungerende byliv i midtbyen giver en lang række positive effekter for resten af byen. Den hidtidige midtbyindsats har givet mange positive erfaringer med at skabe mere liv i byen. Indsatsen er mundet ud i et forslag til en midtbystrategi, der er udarbejdet sammen med midtbyens parter. Aftalepartierne ønsker at understøtte midtbystrategien og parternes indsats. Der afsættes derfor yderligere 2 mio. kr. årligt i 2020 og 2021 til at fortsætte og konsolidere indsatsen for en endnu mere levende midtby.

Erhverv Randers - Business Randers (1,7 mio. kr. årligt i 2020 og frem)

Som følge af ny Lov om erhvervsfremme blev strukturen på erhvervsfremmeområdet ændret pr. 1. januar 2019. Den nye struktur betyder, at der etableres nye Erhvervshuse, der erstatter de regionale Væksthuse, og der etableres en digital platform, der skal samle oplysninger om erhvervsservice. Den nye struktur betyder også, at der sker en omrokering af de opgaver, som de enkelte aktører i erhvervsfremmesystemet løser. Ligeledes er der forudsat en effektivisering på hele erhvervsområdet, der kan anvendes til borgernær velfærd. I budget 2019 blev der frigivet 1,5 mio.kr. til velfærd, og det blev aftalt, at 2019 er et overgangså, hvor Erhverv Randers fik et tilskud på 3,0 mio. kr., idet restfinansieringen blev taget af erhvervsudviklingspuljen.

Aftalepartierne er enige om at bakke op om det arbejde, som er igangsat med at samle en række af organisationerne og foreningerne i et Business Randers.

Aftalepartierne ønsker, at samarbejdet mellem Randers Kommune og Erhverv Randers/Business Randers bliver styrket. Derfor nedsættes et erhvervsforum, som består af repræsentanter fra Randers Kommunes erhvervs- og udviklingsafdeling, Teknik- og miljøforvaltningen, Jobcenter Erhverv og Erhverv Randers (Business Randers), som skal koordinere og udvikle samarbejdet.

Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om, at der fortsat er brug for en basal lokal 1:1 vejledning udført af Erhvervs Randers (Business Randers). Der prioriteres på den baggrund yderligere 1,7 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til løsning af opgaven. De konkrete mål og indsatser aftales i en resultatkontrakt med Erhvervs Randers (Business Randers).

Randers Regnskov (0,3 mio. kr. årligt i 2020 og frem)

Randers Regnskov er en af kommunens vigtigste turistattraktioner og trækker årligt mange udenbys gæster til kommunen. For fortsat at kunne tiltrække gæster har Randers Regnskov brug for at kunne udvikle nye attraktioner. Aftalepartierne er enige om at understøtte Randers Regnskovens udvikling ved at sikre de nærmeste udviklingsmuligheder. Der er derfor enighed om at overdrage arealerne ved Hvidemøllevej 3 og 5 samt Åbo til Randers Regnskov på betingelse af, at der sikres adgang for offentligheden til Gudenåen fra Vestervold. Aftalepartierne afsætter i den forbindelse 0,3 mio. kr.

årligt fra 2020 og frem til at dække manglende lejeindtægter. Engangsudgifterne i forbindelse med overdragelsen dækkes af de allerede afsatte midler til nedrivning af Hvidemøllevej 5.

Familiehuset i Gråbrødrestræde (0,1 mio. kr. i 2020)

Der afsættes 100.000 kr. i 2020 til et driftstilskud til Familiehuset i Gråbrødrestræde i Randers midtby.

Landdistrikter:

Landdistriktspulje

Randers Kommunes landdistriktspulje støtter udviklingsprojekter i enkelte landsbyer og tværgående udviklingsprojekter i landdistrikterne. Landdistriktspuljen udmøntes primært ved to årlige ansøgningsrunder og giver landsbyer mulighed for at sikre fremdrift i udviklingen.

Landdistriktspuljen er landsbyernes mulighed for at opnå støtte til initiativer, der sikrer fortsat udvikling af landsbyerne og det gode liv, der leves i landsbyerne. På den baggrund er aftalepartierne enige om at landdistriktsudvalget kan omprioritere overskydende midler fra udrulningen af bredbånd til udvidelse af landdistriktspuljen.

Miljø og teknik:

Plan og Byg (2 mio. kr. i 2020 stigende til 3 mio. kr. i 2021 og frem)

Der er fortsat vækst og aktivitet i Randers Kommune, og mange ønsker om at kunne realisere nye projekter. Det betyder også, at der fortsat er mange lokalplaner og byggesager, der skal sagsbehandles.

Aftalepartierne lægger stor vægt på at sikre væksten de bedst mulige vilkår i kommunen. En vigtig parameter for at understøtte den fortsatte vækst er, at der ikke er for lang sagsbehandlingstid på byggesager og lokalplaner. Når der er ønske om at udvikle og bygge i Randers Kommune, skal forvaltningen være en medspiller, der kan agere hurtigt og serviceorienteret og sikre en god og effektiv sagsbehandling.

Med henblik på at sikre dette er aftalepartierne enige om, at det forhøjede bemandingsniveau i Plan & Byg skal videreføres, ligesom der i 2020 afsættes midler til indfasning af den tilpasning området i øvrigt skal gennemføre. Samlet afsættes derfor 2,0 mio. kr. i 2020 og 3,0 mio. kr. i 2021 og frem til formålet.

Jordforsyning og bosætningsstrategi

Den store aktivitet i Randers Kommune giver sig også udslag i, at der sælges mange byggegrunde. De fleste grunde sælges i og tæt på Randers, men der bliver også solgt byggegrunde i landsbyerne. I 2019 har byrådet igangsat byggemodninger af grunde i Havndal og Gjerlev.

Aftalepartierne er enige om, at kommunen i budgetperioden skal have fokus på at realisere salg af de byggemodnede arealer i landsbyerne samt opkøb og udvikling af arealer i og omkring Randers by. Aftalepartierne er også enige om, at kommunens involvering i nye byudviklingsområder såsom Munkdrup er vigtig for at understøtte private investorers investeringsvillighed.

Aftalepartierne noterer sig med tilfredshed, at de seneste år øgede indtægter fra grundsalget har betydet, at der nu er balance i jordforsyningsbudgettet, så der ikke sker overførsler mellem årene af større forventede indtægter. Der er ved at være udsolgt i den mest populære udstykning i Romalt. Med henblik på at sikre fortsat fokus på fremtidens byudvikling, er der derfor i basisbudgettet afsat midler til at opkøbe arealer til fremtidig byvækst.

Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om, at det afgørende vigtigt at fremme bosætningen i Randers Kommune. Øget bosætning giver øgede skatteindtægter, hvilket i sidste ende er afgørende for den fortsatte udvikling af velfærden i Randers Kommune. Der er derfor også ansat en bosætningskoordinator til at fremme bosætningen og der gennemføres bosætningsfremstød og kampanjer. Aftalepartierne ønsker desuden at bosætning skal være et gennemgående tema for hele forvaltningen og ønsker derfor, at der udarbejdes et forslag til en samlet bosætningsstrategi for Randers Kommune.

Ny Havnevej

Den eksisterende adgang til den nuværende havn og de nye havnearealer løber gennem det centrale Randers, hvilket nedsætter effektiviteten af godstransporten til og fra havnen. Samtidigt generer de mange lastbiler og modulvogntog den øvrige trafik på vejnettet og borgerne i Randers. Der er derfor behov for en ny forbindelse, der leder den tunge trafik udenom de centrale bydele i Randers.

En ny havnevej vil sikre en mere direkte opkobling fra Randers Havn til det overordnede vejnet. Fra nord vil der være således være adgang til havnen fra E45 via de overordnede trafikveje Hammelvej, Grenåvej og Ørneborgvej, og fra syd vil der være adgang fra E45 via Ringvej syd, Clausholmvej og videre til havnen via Grenåvej og Ørneborgvej. Den nye forbindelse medfører en betragtelig forbedring af trafiksikkerheden for de bløde trafikanter, som i højere grad adskilles fra den tunge trafik. Endelig betyder det en forbedring af miljøet i de centrale byområder, som ikke i samme omfang belastes af partikelforurening og støjgener.

Projektet omfatter ombygninger af 3 kryds for at sikre tilgængelighed for modulvogntog og en forlængelse af Ørneborgvej frem til det nye havneområde.

Som forudsat i budgettet for 2019-2022 er aftalepartierne enige om, at projektet med etablering af en ny havnevej skal gennemføres. Det afsatte beløb i basisbudgettet på 15 mio. kr. i 2023 fastholdes derfor, ligesom restfinansieringen på 16 mio. kr. afsættes i 2024 jf. den nye 10-årige investeringsplan på anlægsområdet. Der laves et forslag til en plan med henblik på, at anlægget af den nye havnevej kan påbegyndes i 2021.

Såfremt projektet tilgodeses af statslig medfinansiering i forbindelse med udmøntning af en kommende Havnepakke III, er aftalepartierne indstillet på, at eventuel overskydende finansiering som udgangspunkt skal tilføres opsparringen til klimabroen

Infrastrukturplan

I starten af 2020 skal byrådet vedtage en ny infrastrukturplan, som vil indeholde en række projekter der skal være med til at sikre, at Randers Kommune fortsat vil være en attraktiv kommune for erhvervslivet og som bosætningskommune.

Forud for planens udarbejdelse er der gennemført en kortlægning af de ”ømmepunkter” i den eksisterende infrastruktur. Randers Bro i den centrale del af Randers bruges hver dag af næsten 40.000 biler/døgn. Randers Bro er således den næstmest belastede kommunevej uden for hovedstadsområdet.

Hver dag medfører den store trafikbelastning betydelige forsinkelser for de mange trafikanter. Derfor har byrådet allerede vedtaget at spare op til realisering af Klimabroen, som skal aflaste Randers Bro.

Udover at pege på at der er behov for at sikre høj kapacitet for den fjordkrydsende trafik har kortlægningen af de ”ømmepunkter” også afdækket fremkommelighedsproblemer på de øst-vest gående forbindelser i Randers.

Færdiggørelse af de igangværende byudviklingsprojekter vil lægge yderligere pres på disse forbindelser. Der vil derfor også være behov for at investere i at udbygge kapaciteten på vejnettet, så den nordøstlige del af Randers Kommune kan få en bedre vejforsyning og en bedre opkobling til den nordlige del af motorvejsnettet.

Her vil en forlængelse af Ringboulevarden fra Hadsundvej til Udbyhøjvej være helt central. Forlængelse af Ringboulevarden vil skabe en kapacitetsstærk forbindelse mellem de store byudviklingsområder i den nordøstlige del af Randers og motorvejsnettet, og vil være med til at aflaste de eksisterende øst-vestgående forbindelser gennem byen som f.eks. Udbyhøjvej/Markedsgade.

Næste skridt vil være igangsætning af forundersøgelser for etablering af Ringboulevardens forlængelse. Aftalepartierne er enige om, at det er målsætningen af iværksætte denne forundersøgelse i indeværende byrådsperiode.

Aftalepartierne lægger endelig særlig vægt på, at der også er god fremkommelighed i landdistrikterne. Her er den historiske udvikling af vejnettet en udfordring, da det hovedsageligt er blevet udviklet med fokus på transport til og fra Randers. Det betyder, at der særligt i den nordlige og nordøstlige del af kommunen er dårlige øst-vestgående forbindelser. Vejene er smalle og ikke indrettet til gennemgående trafik. Aftalepartierne er derfor enige om, at der i 2020 skal udarbejdes et forslag til, hvordan der kan skabes bedre forbindelser fra motorvejsafkørsel 38 Purhus og mod øst.

Cykelstier (1,5 mio. kr. årligt i 2020 og 2021)

Aftalepartierne ønsker at prioritere etableringen af flere cykelstier. Der afsættes på den baggrund yderligere 1,5 mio. kr. til formålet i 2020 og 2021.

Grønne områder (0,4 mio. kr. årligt i 2020 og frem)

Indbydende grønne områder er en vigtig del af et godt byliv, og med en tættere by stilles der krav til tilgængeligheden af de grønne områder. Samtidig er der behov for at sikre en fortsat effektiv drift af området, som tager hensyn til arealernes brug. Aftalepartierne ønsker derfor, at forvaltningen udarbejder et konkret oplæg hertil. Samtidig er aftalepartierne enige om at afsætte 0,4 mio. kr. til indsatsen i 2020 og frem.

Klima, natur og miljø (0,9 mio. kr. årligt i 2020-2022)

I Randers Kommune er der mange skønne naturområder, og de er til stor glæde for kommunens borgere. Aftalepartierne er meget opmærksomme på værdien og betydningen af disse naturområder, og på at områderne skal udvikles til glæde for alle - både dem som ønsker stilheden og naturoplevelsen, og dem som ønsker at benytte naturen til fysiske aktiviteter.

Aftalepartierne noterer sig også, at nærhed og adgang til natur er en vigtig parameter, når borgere skal bosætte sig. Kommunen har gjort en stor indsats via naturplejen for at forbedre naturindholdet på naturområder med stor naturpotentiale.

Aftalepartierne er med afsæt i ovenstående enige om at afsætte 0,9 mio. kr. årligt i perioden 2020-2022 til at understøtte udmøntningen af ambitionerne i de vedtagne politikker på klima-, natur- og miljøområdet.

Drikkevand

Aftalepartierne er meget optaget af, at alle kommunens borgere skal sikres drikkevand af god kvalitet. Rent drikkevand er en forudsætning for sundhed og for udvikling. Dette kræver, at kommunen i tæt samarbejde med vandværkerne og landbruget udarbejder indsatsplaner til beskyttelse af drikkevandet samt implementerer de nødvendige indsatser. Aftalepartierne ønsker, at forvaltningen prioriterer dette arbejde højt.

Ejendomsservice

Aftalepartierne har noteret sig, at Ejendomsservice med budgetvedtagelsen skal løfte et yderligere effektiviseringskrav ud over de effektiviseringer, som Ejendomsservice allerede skal indhente. Fra forvaltningens side er der i kataloget med udmøntning af besparelser- og effektiviseringskrav udarbejdet et forslag til en ny distriktsinddeling, som skal frigøre flere ressourcer til bygningservice og derved minimere servicereduktionerne som følge af det yderligere effektiviseringskrav. Antallet af distrikter reduceres fra 13 til 4.

Den politiske styregruppe for Ejendomsservice forelægges inden implementering af den foreslåede distriktsinddeling overvejelser om en inddeling med 5-6 distrikter på baggrund af fx. daginstitutionsdistrikter - herunder betydningen for omfanget af udførende medarbejdere ved at vælge flere distrikter. Aftalepartierne er samtidigt enige om, at den samlede besparelse knyttet til det beskrevne forslag fortsat udmøntes.

Aftalepartierne lægger vægt på, at det i forbindelsen med yderligere effektiviseringer er vigtigt at sikre, at medarbejderne i Ejendomsservice er lokalt forankret og har et stort ejerskab til de bygninger, som de er ansvarlige for. I den forbindelse er det vigtigt, at så meget som muligt af beslutningskompetencen er hos medarbejderne, der servicerer de enkelte bygninger.

Street Race – tilskud til Striben (150.000 kr. årligt i 2020 og frem)

Aftalepartierne er enige om, at forslag nr. 12 i kataloget med udmøntning af effektiviserings- og besparelseskraav ikke gennemføres. Det indebærer, at der ikke skal spares 150.000 kr. årligt i 2020 og frem på tilskud til foreningen Stribens gennemførelse af lovlige Street Race.

Sundhed, Kultur og Fritid:

Dronningborghallen (9 mio. kr. i 2021)

Aftalepartierne er enige om, at der skal etableres en ny idrætshal i Dronningborg som erstatning for den nuværende Dronningborghal, idet den eksisterende hal bygningsmæssigt kun har begrænset levetid. Der er allerede afsat 10 mio. kr. hertil i 2022, og aftalepartierne afsætter nu yderligere 9 mio. kr. i 2021, så der også i fremtiden kan sikres mulighed for indendørs idræt i Dronningborgområdet.

I dialog med brugerne vurderes, om løsningen skal prioritere flest mulige omklædningsfaciliteter, træningsrum eller tilskuerfaciliteter. Byggeriet skal tilrettelægges således, at det giver mulighed for udvikling af hallen, ligesom hallen skal tænkes sammen med etableringen af et nyt plejecenter og en ny daginstitution.

Hal 4 og breddeidræt (2,3 mio. kr. i 2020)

Aftalepartierne er enige om, at breddeidrætten skal holdes skadesløse i forhold til finansieringen af de resterende merudgifter til det forøgede anlægstilskud til hal 4. Der afsættes derfor 2,3 mio. kr. til det forøgede anlægstilskud til hal 4 i 2020, som finansieres af det økonomiske råderum, der er skabt med nærværende budgetaftale.

Von Hatten (5 mio. kr. i 2020)

Aftalepartierne er enige om at give tilsagn om et rente- og afdragsfrit lån på op til 5 mio. kr. til 'Fonden til bevarelse af gamle bygninger i Randers' til opkøb af ejendommen, hvor Cafe von Hatten har hjemme. Hermed sikres grundlag for bygningsmæssigt fortsat drift af cafeen med henblik på at bevare det særlige miljø, der er omkring cafeen.

Kulturhus (5 mio. kr. årligt i 2020 og 2021)

Kulturhuset er fortsat et fantastisk aktiv for Randers Kommune. Tre institutioner under samme tag er en succes, der besøges af mange borgere. Et hus med mange besøg slides der på. Aftalepartierne ønsker at skabe bedre rammer for besøgene og medarbejderne i huset og afsætter derfor 5 mio.kr. årligt til formålet i 2020 og 2021.

Overvægtsklinikken for børn (0,25 mio. kr. i 2020 og 0,3 mio. kr. i 2021 og frem)

Sundhedsplejen har de seneste år arbejdet målrettet med at udvikle praksis, så der arbejdes systematisk og evidensbaseret med opsporing, forebyggelse og behandling af overvægt.

Indsatsen i overvægtsklinikken for børn har været finansieret af en midlertidig bevilling, som nu udløber. Aftalepartierne ønsker at fastholde indsatsen på området. Der afsættes derfor 250.000 kr. i 2020 og 300.000 kr. i 2021 og frem til formålet.

Kronikere og lungesatsning (553.000 kr. årligt i 2020 og frem)

Aftalepartierne ønsker at videreføre følgende særlige initiativer i forhold til kronikere og lungesatsning:

- *Rygestop medicin til udsatte borgere* – hvor målet er at flere borgere i målgruppen tager imod et rådgivningstilbud og bliver understøttet i at blive røgfri. Vilket for udlevering er, at det primært skal ske til de deltagere, som er i målgruppen af socialt udsatte borgere med begrænsede økonomiske midler, og som ligeledes er *storrygere*. De borgere, der ikke er i arbejde samt ryger mere end 15 cigaretter om dagen, bliver tilbudt at få værdikupon. Der afsættes 128.000 kr. årligt til formålet i 2020 og frem
- *Børneastma* – hvor formålet med indsatsen er at bidrage til opsporing og forebyggelse af astma blandt børn i Randers. Den primære målgruppe er førskolebørn. Indsatsen er baseret på sundhedsstyrelsens astmaprogram for børn og unge og indeholder en række elementer. Der afsættes 255.000 kr. årligt til formålet i 2020 og frem.
- *Kronikere* - særlig indsats i lokalområderne med henblik på tidlig opsporing af risikoborgere i forhold til KOL. Der afsættes 170.000 kr. årligt til formålet i 2020 og frem.

Forbedret tandsundhed til de svageste ældre (0,2 mio. kr. årligt i 2021 og frem)

Stadig flere ældre har deres egne tænder langt op i alderen. Det er dokumenteret, at en dårlig mundhygiejne kan føre til isolation og ensomhed og påvirke fordøjelsen samt give øget risiko for f.eks. lungebetændelse, hjertekarsygdomme, sukkersyge og svamp i munden. Dette stiller samlet nogle krav til tilrettelæggelse og pleje omkring mundhygiejne særligt for de borgere, der har væsentlige funktionsbegrænsninger og behov for daglig hjælp til den personlige pleje, herunder også tand- og mundpleje.

Med satspuljeaftalen 2017-2020 har Randers Kommune modtaget midler til "Forbedret tandsundhed til de svageste ældre". Aftalepartierne ønsker, at denne forebyggende indsats kan videreføres efter udløb af satspuljemidlerne. Der afsættes derfor 0,2 mio. kr. årligt i 2021 og frem til formålet.

Tandpleje udsatte (50.000 kr. i 2020 stigende til 150.000 kr. i 2021 og frem)

Byrådet bevilgede i 2019 et tilskud på 0,1 mio. kr. i 2019 og 2020 til det sundhedssociale tilbud "Børsterne". Børsterne er et tilbud om vedlagsfri tandlægebehandling, som ved hjælp af frivillige tilbyder tandlægebehandling til de mest udsatte borgere i Randers Kommune. Bevillingen bidrager til at sikre, at der er et relevant og kvalificeret tandplejetilbud til denne gruppe borgere. Aftalepartierne lægger vægt på at indsatsen kan permanentgøres og afsætter derfor 50.000 kr. i 2020 og 150.000 kr. årligt i 2021 og frem.

Familieiværksætterne og Prep (1,5 mio. kr. årligt i 2020 og 2021)

Familieiværksætterne er et forældrekursus målrettet alle førstegangsfamilier. Det er et gennemarbejdet og velafprøvet undervisningskoncept, som tilbydes i mange danske kommuner. Kurset starter allerede i graviditeten og fortsætter til barnet er 8 måneder.

Prep er et parforholdskursus, som tilbydes par med hjemmeboende børn, som har udfordringer i parforholdet men ønsker at undgå skilsmisse. Fra forskning vides det, at børn fra skilsmisefamilier har en overrisiko for at få sociale og sundhedsmæssige problemer sammenlignet med børn fra intakte familier.

Aftalepartierne ønsker at videreføre begge tilbud i endnu en 2-årig periode. Der afsættes på den baggrund 1,5 mio. kr. i 2020 og 2021 til formålet. Med dette niveau vil det de kommende år være muligt for familieiværksætterne - med den nuværende søgning - at give et tilbud til alle førstegangsfødende familier, der måtte ønske det.

Gratis psykologhjælp til unge (0,4 mio. kr. i 2021)

Aftalepartierne er enige om at sætte midler af til en videreførelse af tilbuddet om gratis psykologhjælp til unge i alderen 20-24 år. Der afsættes på den baggrund 0,4 mio. kr. til formålet i 2021. Det forventes, at der i forbindelse med finanslovsforhandlingerne landspolitisk kan blive afsat midler til etablering af gratis psykologhjælp til børn og unge.

Ændring af besparelseskra v – Sundhed, Kultur & Fritid (0,7 mio. kr. stigende til 2,3 mio. kr. i 2023)

Aftalepartierne er enige om, at følgende forslag i kataloget med udmøntning af besparelses- og effektiviseringskrav ikke skal udmøntes på sundheds-, kultur- og fritidsområdet:

1.000 kr.	2020	2021	2022	2023	Bemærkning
Tandplejen – øvrig drift	163	163	163	163	Katalogforslag nr. 43
Tandplejen - personale		163	489	489	Katalogforslag nr. 44
Sundhedsplejen - kliniktid	65	65	65	65	Katalogforslag nr. 47
Sundhedspuljer	80	391	508	962	Katalogforslag nr. 48
Randers Bibliotek – reduceret besparelseskra v	400	400	400	400	Katalogforslag nr. 50
Museum Østjylland - Kejsergården		80	160	235	Katalogforslag nr. 51

Omsorgsområdet:

Nyt plejecenter (2,9 mio. kr. i 2020 stigende til 5,1 mio. kr. i 2022 og frem + anlæg på 10 mio. kr.)

Aftalepartierne ønsker at skabe nye rammer og ny udvikling for den kommunale kernevelfærd.

På den baggrund indeholder budgettet opførelse af en ny Dronningborghal, en ny daginstitution og et nyt plejehjem i Dronningborg. Planen er, at husene skal tænkes sammen både fysisk som indholdsmæssigt.

Som led i etableringen af det nye plejecenter i Dronningborg nedlægges Krstrup og Dronningborg plejehjem og sælges til andet formål. Aldershvile omdannes til 8 ældreboliger med kald, ligesom det resterende center søges omdannet til et lokalt sundhedscenter med blandt andet kommunale sundhedstilbud som eksempelvis forebyggelse, sundhedsfremme mv.

For aftalepartierne er det vigtigt at sikre de nuværende beboeres og pårørendes tryghed, og at der ikke sker flytning af beboere før det nye plejecenter er etableret.

Forslagets konsekvenser på omsorgsområdet betyder behov for afsættelse af et forøget driftsbudget på netto 2,9 mio. kr. i 2020, 4,3 mio. kr. i 2021 og 5,1 mio. kr. i 2022 og frem. Samtidigt afsættes der midler til anlæg af det nye plejecenter med 5 mio. kr. i 2020 og yderligere 5 mio. kr. i 2021.

Demenshandleplan (0,4 mio. kr. i 2020 og frem)

I 2018 og 2019 har der været afsat midler fra den nationale demenshandleplan. Beløbet er indgået i de aktiviteter, der er gennemført på demensområdet i kommunen. Aftalepartierne ønsker at videreføre den ekstra indsats og afsætter derfor 0,4 mio. kr. årligt til formålet i 2020 og frem.

Forsøg med hotelhåndtag på et plejecenter (0,25 mio. kr. i 2020)

Aftalepartierne er enige om at afsætte 250.000 kr. i 2020 til et forsøg med hotelhåndtag på et af kommunens plejecentre.

Ældreboligplanen

Aftalepartierne er enige om, at omsorgsudvalgets udgangspunkt ved udmøntningen af ældreboligplanens forudsætninger om omdannelse af ældreboliger med kald, skal være, at der ikke omdannes boliger i landdistrikterne.

Klippekort på omsorgsområdet

Aftalepartierne er enige om at fastholde niveauet for klippekortordningen på omsorgsområdet i 2020. Der afsættes derfor 4,0 mio. kr. i 2020 til omsorgsområdet. Aftalepartierne er samtidig enige om at evaluere ordningen forud for budgetdrøftelserne vedrørende B2021-2024.

Ændring af besparelseskraV – Omsorgsområdet (6 mio. kr. i 2020 stigende til 7,4 mio. kr. i 2023)

Aftalepartierne er enige om, at følgende øvrige forslag i kataloget med udmøntning af besparelses- og effektiviseringskraV ikke skal udmøntes på omsorgsområdet:

1.000 kr.	2020	2021	2022	2023	Bemærkning
Trykghedshotellet	500	500	500	500	Katalogforslag nr. 59
Træningshøjskolen	150	150	150	150	Katalogforslag nr. 60
Døgngenoptræningen	150	150	150	150	Katalogforslag nr. 61
Hospice Randers	300	300	300	300	Katalogforslag nr. 62
Fastholde aflastningsboliger	1.350	1.350	1.350	1.350	Katalogforslag nr. 66
Fastholde aflastningsboliger		1.350	1.350	1.350	Katalogforslag nr. 67
2.hjælpertimer	1.000	1.000	1.000	1.000	Katalogforslag nr. 68
Rengøringshjælp	2.600	2.600	2.600	2.600	Katalogforslag nr. 70

Aftalepartierne er endvidere enige om, at virtuel pleje evalueres i omsorgsudvalget i sommeren 2020.

Social- og beskæftigelsesområdet:

Beskæftigelsesindsats (2 mio. kr. årligt i 2020 og 2021)

Aftalepartierne er enige om at afsætte 2 mio. kr. årligt i 2020 og 2021 til videreførelse af den styrkede sagsbehandling på Jobcenteret. Jobcenteret skal have de bedste muligheder for at kunne tilbyde borgerne en så hurtig og effektiv sagsbehandling og afklaring som muligt. Målet er at få flest mulige borgere i job eller uddannelse – herunder skal Jobcenteret medvirke til hurtig tilbagevenden

til arbejdsmarkedet efter endt sygdom, følge tæt op på ressourceforløb og sikre en så effektiv afklaring af den varige forsørgelsesevne som muligt, ligesom Jobcenteret skal have en meget tæt virksomhedskontakt, så virksomhedernes behov for arbejdskraft imødekommes bedst muligt.

Integrationsområdet

Aftalepartierne er enige om at fastholde det relativt store fald i budgettet til sagsbehandling på integrationsområdet på 2,8 mio. kr. årligt i 2020 og frem. Der igangsættes samtidig en 3-årig plan for nedjustering af området, så de gode faglige resultater bibeholdes i forhold til beskæftigelse, selvforsørgelse, samt at kravene til indsatsen på området kan efterleves.

Indsatsen og antallet af medarbejdere vil i perioden blive reduceret, efterhånden som antallet af integrationsborgere falder. Beskæftigelsesområdet finansierer selv planen inden for den samlede ramme til integration, idet der herunder – i en periode indenfor den 3-årige plan – omplaceres budget fra indkomstoverførsler til service (myndighedssagsbehandling). Det samlede budget på integrationsområdet vil dog i alle årene være reduceret med 2,8 mio. kr. i forhold til niveauet i 2019.

Der er i 2019 kommet ny lovgivning vedr. midlertidige og permanente boliger til flygtninge og kriterier for de almene boligforeningers visitation af boliger i udsatte boligområder. Aftalepartierne ønsker, at forvaltningen foretager en gennemgang af Randers Kommunes kriterier og praksis for visitation af boliger i den almene sektor på baggrund af den nye lovgivning. Gennemgangen med tilhørende kriterier for visitation af boliger forelægges for de berørte udvalg.

Endelig ønsker aftalepartierne en strammere styring af kommunens tolkeudgifter. Forvaltningen bedes på den baggrund udarbejde retningslinjer for brugen af tolke i opgaveløsningen.

Udsatte lege - Feriecamp (0,5 mio. kr. årligt i 2020 og 2021)

Randers Kommune har både i 2017, 2018 og 2019 været vært for den årlige Feriecamp for socialt udsatte arrangeret af Landsforeningen af Væresteder. Det er en helt særlig ferie for socialt udsatte mennesker fra hele landet. Feriecampen tiltrak 1.700 overnattende gæster i 2019. Markedspladsen på Feriecampen er åben for gæster udefra, så Randers Kommunes borgere kan være en del af de mange arrangementer og det fællesskab, der opstår.

Aftalepartierne ser meget positivt på initiativet og ønsker at skabe forudsætning for, at Randers Kommune også som minimum de næste to år kan varetage værtskabet. Der afsættes på den baggrund 0,5 mio. kr. til Feriecamp for socialt udsatte i 2020 og 2021.

Kraftcenter for Autisme (1,3 mio. kr. årligt i 2020 og frem)

Aftalepartierne ønsker at styrke autismeområdet yderligere. Aftalepartierne afsætter derfor 1,3 mio. kr. årligt i 2020 og frem til finansiering af driften til et kraftcenter på autismeområdet – et kraftcenter bygget på samme ideer som Hjernecenter Randers, Aktivitetscenter Randers og Psykiatriens Hus. I første omgang findes en passende placering og efterfølgende fastlægges kraftcenterets indsatser i et tæt samarbejde med brugerne på autismeområdet.

Midler til frivillig indsats (360.000 kr. i 2020 og 260.000 kr. i 2021 og frem)

Aftalepartierne vil gerne anerkende og understøtte den store indsats Selvhjælp Randers yder til børn, unge og voksne, som har problemer i livet. Der afsættes derfor yderligere 260.000 kr. årligt i 2020 og frem til medfinansiering af indsatsen i Selvhjælp Randers.

Aftalepartierne vil ligeledes understøtte SAM-foreningens indsats med 100.000 kr. i 2020.

Selvejende institutioner (52.000 kr. årligt i 2020 og frem)

Aftalepartierne er enige om, at forslag nr. 87 i kataloget med udmøntning af effektiviserings- og besparelseskraav ikke gennemføres. Det indebærer, at der ikke skal spares 52.000 kr. årligt i 2020 og frem på de selvejende institutioner Hjørnestenen og Klub 85.

Tværgående, øvrig finansiering og administration:

Ændret kommunal udskrivningsprocent

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale udskrivningsprocent sættes op med 0,2 procentpoint fra 25,6% til 25,8% i 2020 og frem.

Dækningsafgiften sænkes

Aftalepartierne er enige om, at dækningsafgiften på forretningsejendomme sænkes med 0,5 promille – fra 4,0 til 3,5 promille i 2020 og frem.

Effektiviserings-/besparelseskraav i 2020-2023

Med undtagelse af de ovennævnte ændringer er aftalepartierne enige om at gennemføre de foreslåede effektiviserings-/besparelseskraav i basisbudgettet, der sikrer et budget 2020-2023 i balance.

Videreførelse af 0-fremskrivning

Aftalepartierne er enige om, at der i årene 2021-2023 fortsat ikke gennemføres prisfremskrivning af budgetterne til varekøb og tjenesteydelser. Efter korrektion for kontraktlige forpligtelser forudsættes dette at give mindreudgifter på 9,5 mio. kr. i 2021 stigende til 28,5 mio. kr. i 2023 og frem.

Tilførsel af midler som følge af finanslov 2020

Såfremt de igangværende forhandlinger om finansloven for 2020 betyder tilførsel af midler til kommunen, er aftalepartierne enige om, at konkret udmøntning af disse skal aftales nærmere i kredsen af aftalepartier.

Forudsætninger omkring indtægtssiden

Aftalepartierne forventer, at man landspolitisk bliver nødt til at adressere de meget store uligheder, som i dag eksisterer på tværs af landets kommuner. Det økonomiske udgangspunkt må her være, at mange kommuner – som bl.a. Randers Kommune – har været nødt til at anvende det såkaldte finansieringstilskud til finansiering af den løbende drift. Aftalepartierne forudsætter derfor, at det samlede resultat vil blive 20 mio. kr. bedre end forudsat i basisbudgettet i årene 2022 og 2023. Ændringen lægges ind som en forudsætning om et forøget finansieringstilskud. Aftalepartierne

forudsætter samtidig at kommunens gevinst på beskæftigelsestilskuddet i 2020 bliver 4 mio. kr. højere end forudsat i budgettet.

Låntagning - fortsat nedbringelse af gæld

Økonomi- og Indenrigsministeriet har givet mulighed for øget låntagning i Randers Kommune. Der var i basisbudgettet forudsat dispensationer på i alt 17 mio. kr. Med ministeriets udmelding for 2020, har kommunen modtaget dispensation for låntagning på 11 mio. kr. udover budgetforudsætningen. Aftalepartierne er enige om, at lånedispensationerne udnyttes fuldt ud og indgår som generel finansiering af nærværende budgetaftale. Aftalepartierne konstaterer, at Randers Kommune fortsat (netto) nedbringer gælden.

Flagning i kommunale institutioner

Aftalepartierne er enige om, at skoler og kommunale institutioner hejser Dannebrog de samme dage som det er vedtaget der flages på Laksetorvet, i det omfang der er åbent på skolen eller institutionen.

Nationale flagdage som eksempelvis grundlovsdag, kongelige fødselsdage og tilsvarende - blandt andet veterandagen - bliver på den måde markeret over hele kommunen.

Kost i kommunens institutioner

Aftalepartierne er enige om at borgerne i kommunens institutioner skal have mulighed for en sund og nærrende kost, der tager hensyn til individuelle og ernæringsmæssige behov, og at borgerne herunder skal kunne fravælge rituelt producerede fødevarer.

Whistleblower-ordningen

Aftalepartierne har noteret sig forvaltningens evaluering af kommunens whistleblowerordning. På trods af de meget få henvendelser til ordningen lægger aftalepartierne vægt på, at funktionen fastholdes.

Borgmesteren

For Socialdemokratiets byrådsgruppe

For Dansk Folkepartis byrådsgruppe

For Det Konservative Folkepartis byrådsgruppe

For Radikale Venstres byrådsgruppe

For Socialistisk Folkepartis byrådsgruppe

Oversigter

2020-2023

Hovedoversigt

Sammendrag

Bevillingsoversigt

Tværgående artsoversigt

Investeringsoversigt

HOVEDOVERSIGT

1.000 kr.	Budget 2020		Overslagsår					
			2021		2022		2023	
	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt
A. DRIFTSVIRKSOMHED								
00 Byudvikling, bolig og miljø	196.047	-122.669	199.340	-122.669	198.803	-122.297	197.676	-122.297
Heraf refusion	0	-156	0	-156	0	-156	0	-156
01 Forsyningsvirksomhed	95.168	-102.458	94.258	-102.458	94.258	-102.458	94.258	-102.458
02 Trafik og infrastruktur	168.689	-19.147	169.050	-18.697	167.937	-18.697	167.208	-18.697
03 Undervisning og kultur	1.257.479	-133.705	1.250.506	-126.345	1.247.652	-125.890	1.243.904	-125.890
Heraf refusion	0	-5.117	0	-5.117	0	-5.117	0	-5.117
04 Sundhedsområdet	526.580	-5.818	528.514	-5.818	528.140	-5.818	520.387	-5.818
05 Sociale opgaver og beskæftigelse	4.664.376	-927.108	4.208.713	-450.472	4.234.494	-447.664	4.242.367	-447.161
Heraf refusion	0	-488.794	0	-54.883	0	-55.694	0	-55.694
06 Fællesudgifter og Administration	670.412	-19.406	676.321	-17.315	689.603	-17.314	709.119	-17.313
Heraf refusion	0	0	0	0	0	0	0	0
A. DRIFTSVIRKSOMHED I ALT	7.578.750	-1.330.312	7.126.701	-843.775	7.160.888	-840.138	7.174.919	-839.634
HERAF REFUSION	0	-494.068	0	-60.156	0	-60.967	0	-60.967
B. ANLÆGSVIRKSOMHED								
00 Byudvikling, bolig og miljø	103.884	-37.904	129.211	-23.403	71.444	-54.400	41.857	-26.628
01 Forsyningsvirksomhed mv.	13.000	0	0	0	0	0	0	0
02 Trafik og infrastruktur	8.107	-1.576	8.907	-1.280	8.007	-1.580	23.547	-1.850
03 Undervisning og kultur	51.559	0	40.653	0	37.427	0	37.427	0
04 Sundhedsområdet	2.950	0	4.577	0	3.255	0	0	0
05 Social og sundhedsvæsen	47.391	0	20.365	0	39.183	0	18.839	0
06 Administration mv.	64.975	-610	24.556	0	36.556	-1.220	36.428	0
B. ANLÆGSVIRKSOMHED I ALT	291.865	-40.090	228.270	-24.683	195.873	-57.200	158.098	-28.478
PRIS-/LØNSTIGNINGER 00-06			161.408	-21.022	326.571	-44.074	494.111	-64.665
C. RENTER	23.936	-3.564	23.371	-3.444	21.919	-3.164	20.361	-2.484
D. FINANSFORSKYDNINGER								
08.22 Forskydninger i likvide aktiver	-24.651	0	3.719	0	-58.186	0	-79.557	0
08.25-52 Øvrige finansforskydninger	-49.946	0	-62.561	-2.200	-46.761	0	-27.680	0
D. FINANSFORSKYDNINGER I ALT	-74.597	0	-58.842	-2.200	-104.947	0	-107.237	0
E. AFDRAG PÅ LÅN	115.124	0	125.645	0	123.338	0	123.163	0
A+B+C+D+E og P/L stigning	7.935.078	-1.373.966	7.606.553	-895.124	7.723.642	-944.576	7.863.416	-935.261
F. FINANSIERING								
07.62 Tilskud og udligning	28.263	-2.004.628	24.009	-2.048.154	24.274	-2.046.552	22.654	-2.051.604
07.65 Refusion af købsmoms	0	0	0	0	0	0	0	0
07.68 Skatter	6.097	-4.482.644	6.246	-4.612.629	6.383	-4.728.969	6.532	-4.871.235
08.55 Optagelse af lån	0	-108.200	0	-80.900	0	-34.200	0	-34.500
F. FINANSIERING I ALT	34.360	-6.595.472	30.255	-6.741.683	30.657	-6.809.721	29.186	-6.957.339
BALANCE	7.969.438	-7.969.438	7.636.808	-7.636.808	7.754.299	-7.754.299	7.892.602	-7.892.602

Sammendrag

1.000 kr.	2020		2021		2022		2023	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed (incl. refusion)								
22 Jordforsyning	389	-1.688	389	-1.688	389	-1.688	389	-1.688
25 Faste ejendomme	118.203	-99.849	121.419	-99.849	121.105	-99.849	120.946	-99.849
28 Fritidsområder	12.722	-710	12.722	-710	12.722	-710	12.722	-710
32 Fritidsfaciliteter	18.139	-2.017	18.043	-2.017	18.048	-2.017	17.370	-2.017
35 Kirkegårde	10.144	-10.144	10.144	-10.144	10.144	-10.144	10.144	-10.144
38 Naturbeskyttelse	5.262	-601	5.436	-601	5.208	-601	4.918	-601
48 Vandløbsvæsen	2.836	0	2.836	0	2.836	0	2.836	0
52 Miljøbeskyttelse m.v.	2.910	-493	2.910	-493	2.910	-493	2.910	-493
55 Diverse udgifter og indtægter	6.519	-7.011	6.519	-7.011	6.519	-6.638	6.519	-6.638
58 Redningsberedskab	18.922	0	18.922	0	18.922	0	18.922	0
Refusion i alt	0	-156	0	-156	0	-156	0	-156
Hovedkonto 0 i alt	196.047	-122.669	199.340	-122.669	198.803	-122.297	197.676	-122.297
38 Affaldshåndtering	95.168	-102.458	94.258	-102.458	94.258	-102.458	94.258	-102.458
Hovedkonto 1 i alt	95.168	-102.458	94.258	-102.458	94.258	-102.458	94.258	-102.458
22 Fælles funktioner	2.627	-12.444	2.627	-12.443	2.627	-12.443	2.318	-12.443
28 Kommunale veje	78.474	-573	79.737	-573	79.437	-573	79.437	-573
32 Kollektiv trafik	86.721	-5.413	85.819	-4.963	85.006	-4.963	84.586	-4.963
35 Havne	867	-718	867	-718	867	-718	867	-718
Hovedkonto 2 i alt	168.689	-19.147	169.050	-18.697	167.937	-18.697	167.208	-18.697
22 Folkeskolen m.m.	998.568	-99.769	984.649	-93.283	983.057	-93.283	979.175	-93.283
30 Ungdomsuddannelser	36.826	0	45.598	0	45.733	0	45.941	0
32 Folkebiblioteker	43.792	-2.010	43.250	-2.010	43.117	-2.010	43.117	-2.010
35 Kulturel virksomhed	83.357	-23.416	82.872	-23.416	82.139	-23.416	81.968	-23.416
38 Folkeoplysning og fritidsaktiviteter m.v.	94.937	-3.393	94.136	-2.518	93.605	-2.063	93.702	-2.063
Refusion i alt	0	-5.117	0	-5.117	0	-5.117	0	-5.117
Hovedkonto 3 i alt	1.257.480	-133.705	1.250.506	-126.345	1.247.652	-125.890	1.243.904	-125.890
62 Sundhedsudgifter m.v.	526.580	-5.818	528.514	-5.818	528.140	-5.818	520.387	-5.818
Hovedkonto 4 i alt	526.580	-5.818	528.514	-5.818	528.140	-5.818	520.387	-5.818
22 Central Refusionsordning	0	-16.700	0	-16.700	0	-17.510	0	-17.510
25 Dagtilbud m.v til børn og unge	559.698	-135.308	555.598	-135.308	551.888	-135.308	551.850	-135.259
28 Tilbud til børn og unge med særlige behov	272.247	-47.561	272.289	-47.560	270.997	-47.560	270.239	-47.560
30 Tilbud til ældre	979.574	-121.675	975.194	-121.673	976.417	-121.672	971.329	-121.672
38 Tilbud til voksne med særlige behov	607.311	-81.832	601.813	-81.404	601.314	-80.951	598.600	-80.891
46 Tilbud til udlændinge	54.576	-27.714	42.887	-20.983	37.057	-17.782	34.824	-17.378
48 Førtidspensioner og personlige tillæg (48)	582.896	-23.400	586.394	0	603.909	0	615.214	0
57 Kontante ydelser	852.197	-178.590	678.751	-1.383	681.993	-1.421	682.294	-1.431
58 Revalidering, ressourceforløb og fleksjobordninger mv.	611.486	-268.990	368.808	-20.543	381.902	-20.543	388.067	-20.543
68 Arbejdsmarkedsforanstaltninger	123.325	-25.339	106.163	-4.917	108.860	-4.917	109.954	-4.917
72 Støtte til frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	21.065	0	20.815	0	20.157	0	19.996	0
Refusion i alt	0	-488.794	0	-54.883	0	-55.694	0	-55.694
Hovedkonto 5 i alt	4.664.375	-927.108	4.208.712	-450.472	4.234.494	-447.664	4.242.367	-447.161
42 Politisk organisation	15.493	0	18.970	0	15.492	0	18.102	0
45 Administrativ organisation	481.015	-19.231	498.005	-17.140	524.410	-17.139	550.923	-17.138
48 Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	18.632	-175	18.429	-175	18.323	-175	18.216	-175
52 Lønpuljer	155.272	0	140.917	0	131.378	0	121.878	0
Hovedkonto 6 i alt	670.411	-19.406	676.321	-17.315	689.603	-17.314	709.119	-17.313
A. Driftsvirksomhed i alt	7.578.749	-1.330.312	7.126.700	-843.775	7.160.887	-840.138	7.174.918	-839.634
B. Anlægsvirksomhed								
22 Jordforsyning	14.865	-25.668	32.995	-17.600	22.995	-52.400	13.345	-24.628
25 Faste ejendomme	79.079	-12.236	81.515	-5.803	23.515	-2.000	23.515	-2.000
32 Fritidsfaciliteter	6.578	0	10.831	0	21.064	0	1.127	0
38 Naturbeskyttelse	3.362	0	3.870	0	3.870	0	3.870	0
Hovedkonto 0 i alt	103.884	-37.904	129.211	-23.403	71.444	-54.400	41.857	-26.628
38 Affaldshåndtering	13.000	0	0	0	0	0	0	0
Hovedkonto 1 i alt	13.000	0	0	0	0	0	0	0
22 Fælles funktioner	880	-880	880	-880	880	-880	880	-880
28 Kommunale veje	7.227	-696	7.227	0	5.727	0	20.727	0
32 Kollektiv trafik	0	0	800	-400	1.400	-700	1.940	-970

Sammendrag

1.000 kr.	2020		2021		2022		2023	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
Hovedkonto 2 i alt	8.107	-1.576	8.907	-1.280	8.007	-1.580	23.547	-1.850
22 Folkeskolen m.m.	46.559	0	35.653	0	37.427	0	37.427	0
35 Kulturel virksomhed	5.000	0	5.000	0	0	0	0	0
Hovedkonto 3 i alt	51.559	0	40.653	0	37.427	0	37.427	0
25 Sundhedsudgifter m.v.	2.950	0	4.577	0	3.255	0	0	0
Hovedkonto 4 ialt	2.950	0	4.577	0	3.255	0	0	0
25 Dagtilbud m.v til børn og unge	36.422	0	9.397	0	29.741	0	9.397	0
30 Tilbud til ældre	9.443	0	9.443	0	9.443	0	9.443	0
38 Tilbud til voksne med særlige behov	1.526	0	1.526	0	0	0	0	0
Hovedkonto 5 i alt	47.391	0	20.365	0	39.183	0	18.839	0
45 Administrativ organisation	64.975	-610	24.556	0	22.556	-1.220	22.428	0
48 Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Lønpuljer	0	0	0	0	14.000	0	14.000	0
Hovedkonto 6 i alt	64.975	-610	24.556	0	36.556	-1.220	36.428	0
B. Anlægsvirksomhed i alt	291.865	-40.090	228.270	-24.683	195.873	-57.200	158.098	-28.478
P/L-stigninger vedr. hovedkonto 0-6	0	0	161.408	-21.022	326.570	-44.074	494.110	-64.665
Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.	58.296	-6.490.836	53.626	-6.664.227	52.576	-6.778.685	49.547	-6.925.323
Hovedkonto 7 i alt	58.296	-6.490.836	53.626	-6.664.227	52.576	-6.778.685	49.547	-6.925.323
Finansforskydninger og finansiering	40.527	-108.200	66.803	-83.100	18.391	-34.200	15.926	-34.500
Hovedkonto 8 i alt	40.527	-108.200	66.803	-83.100	18.391	-34.200	15.926	-34.500
Balance	7.969.438	-7.969.438	7.636.807	-7.636.807	7.754.297	-7.754.297	7.892.600	-7.892.600

Bevillingsoversigt 2020 - Drift (2020-priser, 1.000 kr.)

Bevillingsniveauet er på bevillingsområderne under udvalgsnavnet (netto)

01 - Økonomiudvalget

01 - Administration	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Udvikling, Miljø og Teknik	74.437	-10.685	63.752
	Børn og skole	50.386	-2.090	48.297
	Social og arbejdsmarked	166.825	-766	166.060
	Sundhed, kultur og omsorg	32.747		32.747
	Stabe og tværgående konti	115.916	-5.682	110.234
	Redningsberedskab	18.922		18.922
	Udenfor aftale - Lønpuljer og Trepartsmidler	33.394		33.394
	Udbetaling Danmark	27.259		27.259
	Tjenestemandspensioner og -præmier	55.182		55.182
	Interne forsikringspuljer	19.700		19.700
	Lov og cirkulæreprogram	1.097		1.097
	Budgetaftaler	45.420		45.420
Serviceudgifter	Sum:	641.285	-19.222	622.063

01 - Administration	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Brugerfinansierede udgifter	Tjenestemandspensioner og -præmier	74		74
Brugerfinansierede udgifter	Sum:	74		74

	Sum bevillingsniveau:	641.359	-19.222	622.137
--	------------------------------	----------------	----------------	----------------

02 - Politisk organisation	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Fælles formål	454		454
	Kommunalbestyrelsesmedlemmer	13.933		13.933
	Kommissioner, råd og nævn	1.032		1.032
	Valg	73		73
Serviceudgifter	Sum:	15.493		15.493

	Sum bevillingsniveau:	15.493		15.493
--	------------------------------	---------------	--	---------------

02 - Børne- og familieudvalget

03 - Børn 0-5 år	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Fælles formål	31.644		31.644
	Dagpleje	82.766	-20.220	62.547
	Aldersintegrerede institutioner	8.207	-1.884	6.323
	Dagtilbud	369.585	-107.065	262.520
	Tilskud til private institutioner	25.718		25.718

	Særlige dagtilbud og klubber	10.187		10.187
Serviceudgifter	Sum:	528.107	-129.169	398.939

	Sum bevillingsniveau:	528.107	-129.169	398.939
--	------------------------------	----------------	-----------------	----------------

04 - Familie	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Plejek familier og opholdssteder for børn og unge	97.691	-11.523	86.167
	Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	57.885	-2.095	55.790
	Døgninstitutioner for børn og unge	19.340	0	19.340
	Sikrede institutioner	3.938		3.938
	Botilbud for personer med særlige sociale problemer	8.532	-6.968	1.565
Serviceudgifter	Sum:	187.387	-20.586	166.801

04 - Familie	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Indkomstoverførsler	Udgifter til sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	321	-160	160
Indkomstoverførsler	Sum:	321	-160	160

04 - Familie	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Central refusion for særligt dyre	Plejek familier og opholdssteder for børn og unge		-1.948	-1.948
	Forebyggende foranstaltninger for børn og unge		-687	-687
	Døgninstitutioner for børn og unge		-1.817	-1.817
	Sikrede institutioner		-839	-839
Central refusion for særligt dyre enkeltsager	Sum:		-5.291	-5.291

	Sum bevillingsniveau:	187.707	-26.037	161.671
--	------------------------------	----------------	----------------	----------------

03 - Beskæftigelsesudvalget

01 - Beskæftigelse, integration	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Integrationsindsats	2.967	-1.048	1.919
	Øvrig beskæftigelsesindsats	19.781	0	19.781
Serviceudgifter	Sum:	22.748	-1.048	21.700

01 - Beskæftigelse, integration	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Indkomstoverførsler	Kontante ydelser	430.699	-90.319	340.380
	Sygedagpenge og jobafklaring	299.108	-102.287	196.821
	Førtidspensioner og personlige tillæg	582.896	-23.400	559.496
	Fleks- og skånejob	409.060	-230.637	178.423
	Seniorjob	18.090	-8.079	10.011
	Integrationsindsats	47.256	-26.104	21.152
	Driftsudgifter, indsats	86.375	-8.893	77.482
	Øvrig beskæftigelsesindsats	14.418	-6.090	8.328

	Boligyldelse og boligsikring	94.368	-490	93.878
Indkomstoverførsler	Sum:	1.982.272	-496.300	1.485.971

	Sum bevillingsniveau:	2.005.019	-497.348	1.507.671
--	------------------------------	------------------	-----------------	------------------

03 - Udgifter omfattet af	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Udgifter til forsikrede ledige	Kontante ydelser	186.302		186.302
	Beskæftigelsesindsats forsikrede	12.315	-4.917	7.398
Udgifter til forsikrede ledige	Sum:	198.617	-4.917	193.700

	Sum bevillingsniveau:	198.617	-4.917	193.700
--	------------------------------	----------------	---------------	----------------

04 - Socialudvalget

01 - Forebyggende	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Særlige dagtilbud og særlige klubber	-969	-469	-1.438
	Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	42.216	-33.451	8.765
	Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge	15.911	-22	15.889
	Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og	15.412		15.412
	Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	15.874		15.874
Serviceudgifter	Sum:	88.443	-33.942	54.501

01 - Forebyggende	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Indkomstoverførsler	Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	43.498	-21.855	21.643
Indkomstoverførsler	Sum:	43.498	-21.855	21.643

01 - Forebyggende	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Central refusion for særligt dyre	Døgninstitutioner, opholdssteder mv.		-1.083	-1.083
	Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)		-123	-123
	Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge		-246	-246
Central refusion for særligt dyre enkeltsager	Sum:		-1.452	-1.452

	Sum bevillingsniveau:	131.942	-57.250	74.692
--	------------------------------	----------------	----------------	---------------

02 - Tilbud til voksne med	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	BPA handicaphjælpere	23.965		23.965
	Boliger	2.001	-763	1.238
	Voksen bo	348.534	-42.340	306.194
	Forsorgshjem og aflastning	23.429	-13.595	9.834
	Bostøtte	35.782	0	35.782
	Kontaktperson- og ledsagerordninger	5.709	-148	5.562
	Aktivitets- og samværstilbud, samt beskyttet beskæftigelse	73.028	-14.725	58.303
	Kompenserende specialundervisning	5.987	-1.803	4.184

	Alkoholbehandling og behandlingshjem	4.651	-307	4.344
	Behandling af stofmisbrugere	12.824	-118	12.706
	Øvrige udgifter 4.2	2.468		2.468
	Øvrige sociale formål	10.659		10.659
Serviceudgifter	Sum:	549.037	-73.799	475.238

02 - Tilbud til voksne med	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Indkomstoverførsler	Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	1.600	-800	800
Indkomstoverførsler	Sum:	1.600	-800	800

02 - Tilbud til voksne med	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Ældreboliger	Boliger	1.554	-8.784	-7.230
Ældreboliger	Sum:	1.554	-8.784	-7.230

02 - Tilbud til voksne med	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Central refusion for særligt dyre	BPA handicaphjælpere		-1.079	-1.079
	Voksen bo		-8.878	-8.878
Central refusion for særligt dyre enkeltsager	Sum:		-9.957	-9.957

	Sum bevillingsniveau:	552.191	-93.340	458.851
--	------------------------------	----------------	----------------	----------------

05 - Miljø- og teknikudvalget

01 - Miljø og teknik,	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Miljø og Teknik fælles	0		0
	Natur og Miljø	30.769	-8.815	21.954
	Ejendomsservice	169.609	-11.164	158.445
	Plan, Byg og Veje	164.468	-16.870	147.598
	Driftsafdeling	6.850	-11.703	-4.853
Serviceudgifter	Sum:	371.696	-48.553	323.143

	Sum bevillingsniveau:	371.696	-48.553	323.143
--	------------------------------	----------------	----------------	----------------

02 - Miljø og teknik,	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Brugerfinansierede udgifter	Natur og Miljø	95.168	-102.458	-7.290
Brugerfinansierede udgifter	Sum:	95.168	-102.458	-7.290

	Sum bevillingsniveau:	95.168	-102.458	-7.290
--	------------------------------	---------------	-----------------	---------------

06 - Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

01 - Kultur og fritid	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Aftale	101.735	-26.707	75.028

	Tilskud til selvejende institutioner	19.154	-3.654	15.500
	Fritid og idræt	82.556	-4.760	77.796
	Kultur	4.521	-182	4.339
Serviceudgifter	Sum:	207.966	-35.303	172.663

	Sum bevillingsniveau:	207.966	-35.303	172.663
--	------------------------------	----------------	----------------	----------------

02 - Sundhedsområdet	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Vederlagsfri fysioterapi	20.911		20.911
	Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning	22.663		22.663
	Sundhedsfremme og forebyggelse	14.663	-3.367	11.296
	Andre sundhedsudgifter	5.178		5.178
	Kommunal sundhedstjeneste	15.568		15.568
	Kommunal tandpleje	33.345	-294	33.051
Serviceudgifter	Sum:	112.327	-3.661	108.666

02 - Sundhedsområdet	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Aktivitetsbestemt medfinansiering	Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet	375.000		375.000
Aktivitetsbestemt medfinansiering	Sum:	375.000		375.000

	Sum bevillingsniveau:	487.327	-3.661	483.666
--	------------------------------	----------------	---------------	----------------

07 - Omsorgsudvalget

02 - Tilbud til ældre	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Boliger og institutioner samt pleje og omsorg for ældre	981.941	-119.918	862.023
	Hjælpeområdene	72.751	-7.545	65.206
	Plejevederlag	4.380		4.380
Serviceudgifter	Sum:	1.059.072	-127.464	931.609

02 - Tilbud til ældre	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Ældreboliger	Boliger og institutioner samt pleje og omsorg for ældre	44.744	-80.118	-35.374
Ældreboliger	Sum:	44.744	-80.118	-35.374

	Sum bevillingsniveau:	1.103.816	-207.582	896.235
--	------------------------------	------------------	-----------------	----------------

08 - Landdistriktsudvalget

01 - Landdistrikt	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Landdistrikt	3.347		3.347
	Byfornyelse	1.418		1.418
	Landdistrikt fælles	0		0
Serviceudgifter	Sum:	4.765		4.765

	Sum bevillingsniveau:	4.765		4.765
--	------------------------------	--------------	--	--------------

09 - Skole- og uddannelsesudvalget

01 - Skole	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Fællesudgifter	19.514	-66	19.449
	Folkeskoler	529.279	-12.652	516.626
	Befordring af elever	17.520		17.520
	Efterskoler og ungdomskostskoler	13.062		13.062
	Skolefritidsordninger	92.858	-48.729	44.128
	Fritidshjem og klubber	25.561	-6.139	19.422
	Specialundervisning i regionale tilbud	2.804		2.804
	Kommunale specialskoler	126.744	-32.224	94.520
	Ungdomsskolevirksomhed	33.015	-1.368	31.647
	Uddannelses- og erhvervsvejledning	12.718		12.718
	Bidrag til statslige og private skoler	108.210		108.210
	Forberedende Grunduddannelse	13.408		13.408
Serviceudgifter	Sum:	994.693	-101.178	893.515

	Sum bevillingsniveau:	994.693	-101.178	893.515
--	------------------------------	----------------	-----------------	----------------

04 - Familie	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning)	26.390	-4.296	22.094
	Talepædagogisk bistand	2.306		2.306
	Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	7.178		7.178
Serviceudgifter	Sum:	35.873	-4.296	31.577

	Sum bevillingsniveau:	35.873	-4.296	31.577
--	------------------------------	---------------	---------------	---------------

10 - Udviklingsudvalget

01 - Udvikling	Delområder	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	Erhvervsservice og iværksætteri	9.576		9.576
	Turisme	5.683		5.683
	Udvikling og aktiviteter	1.751		1.751
	Udvikling fælles	0		0
Serviceudgifter	Sum:	17.010		17.010

	Sum bevillingsniveau:	17.010		17.010
--	------------------------------	---------------	--	---------------

Drift i alt	Udgifter	Indtægter	Netto
01 - Økonomiudvalget	656.852	-19.222	637.629
02 - Børne- og familieudvalget	715.815	-155.205	560.610
03 - Beskæftigelsesudvalget	2.203.637	-502.266	1.701.371
04 - Socialudvalget	684.133	-150.590	533.543
05 - Miljø- og teknikudvalget	466.864	-151.011	315.853
06 - Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	695.293	-38.964	656.329
07 - Omsorgsudvalget	1.103.816	-207.582	896.235
08 - Landdistriktsudvalget	4.765		4.765
09 - Skole- og uddannelsesudvalget	1.030.566	-105.474	925.092
10 - Udviklingsudvalget	17.010		17.010
Sum:	7.578.750	-1.330.312	6.248.437

Drift i alt	Udgifter	Indtægter	Netto
Serviceudgifter	4.835.901	-598.220	4.237.682
Indkomstoverførsler	2.027.691	-519.116	1.508.575
Brugerfinansierede udgifter	95.242	-102.458	-7.216
Ældreboliger	46.298	-88.902	-42.604
Udgifter til forsikrede ledige	198.617	-4.917	193.700
Aktivitetsbestemt medfinansiering	375.000		375.000
Central refusion for særligt dyre enkeltsager		-16.700	-16.700
Sum:	7.578.750	-1.330.312	6.248.437

Bevillingsoversigt 2020 - Anlæg (2020-priser, 1.000 kr.)

Bevillingsniveauet er på de enkelte anlægsprojekter

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Økonomiudvalget	Anlægsbuffer	40.000		40.000
	Brandteknisk gennemgang	5.000		5.000
Økonomiudvalget	Sum:	45.000		45.000

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Børne- og familieudvalget	Etablering af daginstitutioner	20.344		20.344
	Pulje til omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser	1.526		1.526
	Sammenlægning af daginstitutioner i Langå	5.156		5.156
Børne- og familieudvalget	Sum:	27.026		27.026

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Socialudvalget	Ombygning og renovering af ældreboliger i Langå til autismetilbud	1.526		1.526
Socialudvalget	Sum:	1.526		1.526

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Miljø- og teknikudvalget	Anlæg af cykelstier, ramme	2.665		2.665
	Bygningsvedligehold, pulje	32.675		32.675
	Cykling i byen og adgang til naturen		-424	-424
	Diverse vejprojekter, ramme	3.397		3.397
	Energibesparende foranstaltninger, pulje	26.971		26.971
	Naturforvaltningsprojekter, ramme (fra 2018)	3.362		3.362
	Private vejes istandsættelse, ramme	880	-880	0
	Sikre skoleveje mv., ramme	1.165		1.165
	Sikre skolevejskorridorer - med sidegevinster		-272	-272
Miljø- og teknikudvalget	Sum:	71.114	-1.576	69.538

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	Anlægspulje til idrætsformål	24		24
	Breddeidrættens faciliteter	1.036		1.036
	Energioptimering LED lys selvejende haller	1.438		1.438
	Hal 4 anlægstilskud	2.300		2.300
	Hensættelse til kunstgræsbaner	763		763
	Kulturhus	5.000		5.000
	Ny struktur i tandplejen	2.950		2.950
	Ombygning af lokaler i Asentofthallerne og E-motion i klubhus	697		697
	Renovering af kommunale omklædningsrum	2.054		2.054
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	Sum:	16.261		16.261

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Omsorgsudvalget	Plejehjem i Dronningborg, servicearealer	5.000		5.000
Omsorgsudvalget	Sum:	5.000		5.000

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Landdistriktsudvalget	Bygningsforbedringsudvalget	300	-180	120
	Forsøgsprojekt Hald	378		378
	Langå, områdefornyelse		-1.636	-1.636
	Pulje til byfornyelsesprojekter	5.347	-1.500	3.847
	Pulje til indsats mod dårlige boliger	1.038	-320	718
Landdistriktsudvalget	Sum:	7.062	-3.636	3.426

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Skole- og uddannelsesudvalget	Blicherskolen/Østervangsskolen	6.773		6.773
	Bygningsanalyser og bygningsregistreringer 2016	1.617		1.617
	Opgradering af skolernes It - rammebevilling	5.830		5.830
	Opkvalificering af udearealerne ved skolerne 2016	4.759		4.759

	Udbygning af folkeskoler, ramme	1.483		1.483
Skole- og uddannelsesudvalget	Sum:	20.461		20.461

Udvalg	Skattefinansieret anlæg	Udgifter	Indtægter	Netto
Udviklingsudvalget	Byen til Vandet (HavneOmdannelse)	15.073		15.073
	C2C CC Klimabåndet	204	-610	-406
Udviklingsudvalget	Sum:	15.277	-610	14.667

	Sum:	208.728	-5.822	202.906
--	-------------	----------------	---------------	----------------

Udvalg	Ældreboliger	Udgifter	Indtægter	Netto
Socialudvalget	Saldo boligplanen	-1.728		-1.728
Socialudvalget	Sum:	-1.728		-1.728

Udvalg	Ældreboliger	Udgifter	Indtægter	Netto
Omsorgsudvalget	Plejhjem i Dronningborg, boliger	57.000	-8.600	48.400
Omsorgsudvalget	Sum:	57.000	-8.600	48.400

	Sum:	55.272	-8.600	46.672
--	-------------	---------------	---------------	---------------

Udvalg	Brugerfinansieret	Udgifter	Indtægter	Netto
Miljø- og teknikudvalget	Forbehandlingsanlæg - organisk affald	13.000		13.000
Miljø- og teknikudvalget	Sum:	13.000		13.000

	Sum:	13.000		13.000
--	-------------	---------------	--	---------------

Udvalg	Jordforsyning	Udgifter	Indtægter	Netto
Udviklingsudvalget	Jordforsyning	14.865	-25.668	-10.803
	Sum:	14.865	-25.668	-10.803

I alt	Udgifter	Indtægter	Netto
Skattefinansieret anlæg	208.728	-5.822	202.906
Ældreboliger	55.272	-8.600	46.672
Jordforsyning	14.865	-25.668	-10.803
Brugerfinansieret	13.000		13.000
Sum:	291.865	-40.090	251.775

Der henvises til budgetbemærkninger på anlæg for yderligere specifikation af investeringsoversigten

Bevillingsoversigt 2020 - Finansiering (2020-priser, 1.000 kr.)

Bevillingsniveauet ses af summen (netto)

07 - Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.

Bevillingsniveau	Funktion	Udgifter	Indtægter	Netto
Renter	Indskud i pengeinstitutter m.v.		-2.580	-2.580
	Tilgodehavender i betalingskontrol		-600	-600
	Pantebreve		-9	-9
	Udlån til beboerindskud		-75	-75
	Andre langfristede udlån og tilgodehavender		-300	-300
	Selvejende institutioner med overenskomst	3		3
	Realkredit	665		665
	Kommunekreditforeningen	23.269		23.269
Renter	Sum:	23.936	-3.564	20.372

Bevillingsniveau	Funktion	Udgifter	Indtægter	Netto
Tilskud og udligning	Udligning og generelle tilskud		-1.732.488	-1.732.488
	Udligning og tilskud vedrørende udlændinge		24.264	24.264
	Kommunale bidrag til regionerne	11.004		11.004
	Særlige tilskud	17.259	-296.404	-279.145
Tilskud og udligning	Sum:	28.263	-2.004.628	-1.976.365

Bevillingsniveau	Funktion	Udgifter	Indtægter	Netto
Skatter	Kommunal indkomstskat	6.097	-4.058.159	-4.052.062
	Selskabsskat		-69.557	-69.557
	Anden skat på lignet visse indkomster		-6.300	-6.300
	Grundskyld		-319.891	-319.891
	Anden skat på fast ejendom		-28.737	-28.737
Skatter	Sum:	6.097	-4.482.644	-4.476.547

	Sum:	58.296	-6.490.836	-6.432.540
--	-------------	---------------	-------------------	-------------------

08 - Balanceforskydninger

Bevillingsniveau	Funktion	Udgifter	Indtægter	Netto
Forskydninger i kortfristede tilgodehavender	Tilgodehavender i betalingskontrol	-1.000		-1.000
Forskydninger i kortfristede tilgodehavender	Sum:	-1.000		-1.000

Bevillingsniveau	Funktion	Udgifter	Indtægter	Netto
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	Pantebreve	-25		-25
	Aktier og andelsbeviser m.v.	-4.491		-4.491
	Andre langfristede udlån og tilgodehavender	5.000		5.000
	Deponerede beløb for lån m.v.	-3.165		-3.165
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	Sum:	-2.681		-2.681

Bevillingsniveau	Funktion	Udgifter	Indtægter	Netto
Forskydninger i kortfristet gæld	Mellemregningskonto	-46.265		-46.265
Forskydninger i kortfristet gæld	Sum:	-46.265		-46.265

Bevillingsniveau	Funktion	Udgifter	Indtægter	Netto
Forskydninger i langfristet gæld	Selvejende institutioner med overenskomst	100		100
	Kommunekreditforeningen	75.950	-59.800	16.150
	Langfristet gæld vedrørende ældreboliger	39.073	-48.400	-9.327
Forskydninger i langfristet gæld	Sum:	115.124	-108.200	6.924

Bevillingsniveau	Funktion	Udgifter	Indtægter	Netto
Forskydninger i likvide aktiver	Kontante beholdninger	-24.651		-24.651
Forskydninger i likvide aktiver	Sum:	-24.651		-24.651

	Sum:	40.527	-108.200	-67.673
--	-------------	---------------	-----------------	----------------

Artsoversigt 2020			
1000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Drift total	7.578.750	-1.330.312	6.248.438
Lønninger	3.187.171	0	0
1. Løn mv.	3.187.171	0	
Varekøb	250.091	0	0
2.2 Fødevarer	34.952	0	
2.3 Brændsel og drivmidler	66.362	0	
2.7 Anskaffelser	2.332	0	
2.9 Øvrige varekøb	146.445	0	
Tjenesteydelser	1.878.708	0	1.878.708
4.0 Tjenesteydelser uden moms	446.728	0	446.728
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	78.106	0	78.106
4.6 Betalinger til staten	369.481	0	369.481
4.7 Betalinger til kommuner	172.326	0	172.326
4.8 Betalinger til regioner	480.377	0	480.377
4.9 Øvrige tjenesteydelser mv.	331.690	0	331.690
Tilskud og overførsler	2.262.025	0	2.262.025
5.1 Tjenestemandspensioner	37.638	0	37.638
5.2 Overført til personer	2.004.709	0	2.004.709
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	219.678	0	219.678
Finansudgifter	755	0	755
6. Finansudgifter	755	0	755
Indtægter	0	-819.689	-819.689
7.1 Egne huslejeindtægter	0	-87.629	-87.629
7.2 Salg af produkter og ydelser	0	-300.543	-300.543
7.6 Betalinger fra staten	0	-50.433	-50.433
7.7 Betalinger fra kommuner	0	-188.632	-188.632
7.8 Betalinger fra regioner	0	-1.100	-1.100
7.9 Øvrige indtægter	0	-191.351	-191.351
Finansindtægter	0	-510.623	-510.623
8. Finansindtægter	0	-301	-301
8.6 Statstilskud	0	-510.322	-510.322
Anlæg total	291.865	-40.090	251.775
Lønninger	1.232	0	1.232
1. Løn mv.	1.232	0	1.232
Varekøb	2.100	0	2.100
2.5 Køb af jord og bygninger inkl moms	2.000	0	2.000
2.6 Køb af jord og bygninger eks moms	100	0	100
2.9 Øvrige varekøb	0	0	0
Tjenesteydelser	284.998	0	284.998
4.0 Tjenesteydelser uden moms	50.256	0	50.256
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	227.672	0	227.672
4.9 Øvrige tjenesteydelser mv.	7.070	0	7.070
Tilskud og overførsler	3.535	0	3.535
5.2 Overførsler til personer	533	0	533
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	3.002	0	3.002
Indtægter	0	-39.770	-39.770
7.2 Salg af produkter og ydelser	0	-9.480	-9.480
7.6 Betalinger fra staten	0	-4.012	-4.012
7.7 Betalinger fra kommuner	0	0	0
7.9 Øvrige indtægter	0	-26.278	-26.278
Finansindtægter	0	-320	-320
8.6 Statstilskud	0	-320	-320
Finansiering total	98.823	-6.599.036	-6.500.213
Finansudgifter	98.823	0	98.823
6. Finansudgifter	98.823	0	98.823
Finansindtægte	0	-6.599.036	-6.599.036
8. Finansindtægter	0	-4.594.408	-4.594.408
8.6 Statstilskud	0	-2.004.628	-2.004.628
Artsoversigt Total	7.969.438	-7.969.438	0

Investeringsoversigt for budget 2020-2023

2020-priser, 1.000 kr.	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Skattefinansieret anlæg	Indtægt	-5.822	-7.083	-4.800	-3.850
	Udgift	208.728	142.275	172.878	144.753
Skattefinansieret anlæg	Sum:	202.906	135.192	168.078	140.903
Ældreboliger	Indtægt	-8.600			
	Udgift	55.272	53.000		
Ældreboliger	Sum:	46.672	53.000		
Jordforsyning	Indtægt	-25.668	-17.600	-52.400	-24.628
	Udgift	14.865	32.995	22.995	13.345
Jordforsyning	Sum:	-10.803	15.395	-29.405	-11.283
Brugerfinansieret	Udgift	13.000			
Brugerfinansieret	Sum:	13.000			
	Sum:	251.775	203.587	138.673	129.620

Skattefinansieret anlæg fordelt på udvalg

Udvalg	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Økonomiudvalget	Udgift	45.000	5.000	19.000	19.000
Økonomiudvalget	Sum:	45.000	5.000	19.000	19.000
Børne- og familieudvalget	Udgift	27.026		20.344	
Børne- og familieudvalget	Sum:	27.026		20.344	
Socialudvalget	Udgift	1.526	1.526		
Socialudvalget	Sum:	1.526	1.526		
Miljø- og teknikudvalget	Indtægt	-1.576	-1.280	-1.580	-1.850
	Udgift	71.114	62.542	61.642	77.182
Miljø- og teknikudvalget	Sum:	69.538	61.262	60.062	75.332
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	Udgift	16.261	21.445	26.785	3.593
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	Sum:	16.261	21.445	26.785	3.593
Omsorgsudvalget	Indtægt		-2.400		
	Udgift	5.000	5.000		
Omsorgsudvalget	Sum:	5.000	2.600		
Landdistriktsudvalget	Indtægt	-3.636	-3.403	-2.000	-2.000
	Udgift	7.062	6.684	6.684	6.684
Landdistriktsudvalget	Sum:	3.426	3.281	4.684	4.684
Skole- og uddannelsesudvalget	Udgift	20.461	25.220	25.564	25.564
Skole- og uddannelsesudvalget	Sum:	20.461	25.220	25.564	25.564
Udviklingsudvalget	Indtægt	-610		-1.220	
	Udgift	15.277	14.858	12.858	12.730
Udviklingsudvalget	Sum:	14.667	14.858	11.638	12.730
	Sum:	202.906	135.192	168.078	140.903

Skattefinansieret anlæg (2020-priser, 1.000 kr.)

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Økonomiudvalget	Anlægsbuffer	Udgift	40.000			
	Anlægspulje til politisk udmøntning	Udgift			14.000	14.000
	Brandteknisk gennemgang	Udgift	5.000	5.000	5.000	5.000
Økonomiudvalget	Sum:		45.000	5.000	19.000	19.000

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Børne- og familieudvalget	Etablering af daginstitutioner	Udgift	20.344		20.344	
	Pulje til omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser	Udgift	1.526			
	Sammenlægning af daginstitutioner i Langå	Udgift	5.156			
Børne- og familieudvalget	Sum:		27.026		20.344	

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Socialudvalget	Ombygning og renovering af ældreboliger i Langå til autismetilbud	Udgift	1.526	1.526		
Socialudvalget	Sum:		1.526	1.526		

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Miljø- og teknikudvalget	Anlæg af cykelstier, ramme	Udgift	2.665	2.665	1.165	1.165
	Bygningsvedligehold, pulje	Udgift	32.675	37.761	37.761	37.761
	Cykling i byen og adgang til naturen	Indtægt	-424			
	Diverse vejprojekter, ramme	Udgift	3.397	3.397	3.397	3.397
	Energibesparende foranstaltninger, pulje	Udgift	26.971	12.004	12.004	12.004
	Naturforvaltningsprojekter, ramme (fra 2018)	Udgift	3.362	3.870	3.870	3.870
	Private vejes istandsættelse, ramme	Indtægt	-880	-880	-880	-880
	Private vejes istandsættelse, ramme	Udgift	880	880	880	880
	Ragna - dokning 2022	Indtægt			-100	
	Ragna - dokning 2022	Udgift			200	

	Ragna - Udskiftning af motorer	Indtægt		-400		
	Ragna - Udskiftning af motorer	Udgift		800		
	Sikre skoleveje mv., ramme	Udgift	1.165	1.165	1.165	1.165
	Sikre skolevejskorridorer - med sidegevinster	Indtægt	-272			
	Udbyhøjfærge - dokning 2023	Indtægt			-600	-970
	Udbyhøjfærge - dokning 2023	Udgift			1.200	1.940
	Vej til sydhavnen, ramme	Udgift				15.000
Miljø- og teknikudvalget	Sum:		69.538	61.262	60.062	75.332

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023	
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	Anlægspulje til idrætsformål	Udgift	24	32	1.127	1.127	
	Breddeidrættens faciliteter	Udgift	1.036	1.036	2.466	2.466	
	Dronningborghallen - reservation	Udgift		9.000	10.172		
	Energioptimering LED lys selvejende haller	Udgift	1.438				
	Færdiggørelse af idrætsprojekter og udvikling af idrætsanlæg 2022	Udgift			9.765		
	Hal 4 anlægstilskud	Udgift	2.300				
	Hensættelse til kunstgræsbaner	Udgift	763	763			
	Kulturhus	Udgift	5.000	5.000			
	Ny struktur i tandplejen	Udgift	2.950	4.577	3.255		
	Ombygning af lokaler i Asentofthallerne og E-motion i klubhus	Udgift	697				
	Renovering af kommunale omklædningsrum	Udgift	2.054	1.036			
	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	Sum:		16.261	21.445	26.785	3.593

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Omsorgsudvalget	Plejehjem i Dronningborg, servicearealer	Indtægt		-2.400		
	Plejehjem i Dronningborg, servicearealer	Udgift	5.000	5.000		
Omsorgsudvalget	Sum:		5.000	2.600		

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Landdistriktsudvalget	Bygningsforbedringsudvalget	Indtægt	-180	-180	-180	-180
	Bygningsforbedringsudvalget	Udgift	300	300	300	300
	Forsøgsprojekt Hald	Indtægt		-1.403		
	Forsøgsprojekt Hald	Udgift	378			
	Langgå, områdefornyelse	Indtægt	-1.636			
	Pulje til byfornyelsesprojekter	Indtægt	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
	Pulje til byfornyelsesprojekter	Udgift	5.347	5.347	5.347	5.347
	Pulje til indsats mod dårlige boliger	Indtægt	-320	-320	-320	-320
	Pulje til indsats mod dårlige boliger	Udgift	1.038	1.038	1.038	1.038
	Landdistriktsudvalget	Sum:		3.426	3.281	4.684

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Skole- og uddannelsesudvalget	Blicherskolen/Østervangsskolen	Udgift	6.773			
	Bygningsanalyser og bygningsregistreringer 2016	Udgift	1.617			
	Opgradering af skolernes It - rammebevilling	Udgift	5.830	5.831	5.831	5.831
	Opkvalificering af udearealerne ved skolerne 2016	Udgift	4.759			
	Udbygning af folkeskoler, ramme	Udgift	1.483	19.389	19.733	19.733
Skole- og uddannelsesudvalget	Sum:		20.461	25.220	25.564	25.564

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Udviklingsudvalget	Byen til Vandet (HavneOmdannelse)	Udgift	15.073	14.730	12.730	12.730
	C2C CC Klimabåndet	Indtægt	-610		-1.220	
	C2C CC Klimabåndet	Udgift	204	128	128	
Udviklingsudvalget	Sum:		14.667	14.858	11.638	12.730

	Sum:		202.906	135.192	168.078	140.903
--	-------------	--	----------------	----------------	----------------	----------------

Ældreboliger anlæg (2020-priser, 1.000 kr.)

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Socialudvalget	Saldo boligplanen	Udgift	-1.728			
Socialudvalget	Sum:		-1.728			

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Omsorgsudvalget	Plejehjem i Dronningborg, boliger	Indtægt	-8.600			
	Plejehjem i Dronningborg, boliger	Udgift	57.000	53.000		
Omsorgsudvalget	Sum:		48.400	53.000		
	Sum:		46.672	53.000		

Brugerfinansieret anlæg (2020-priser, 1.000 kr.)

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	2020	2021	2022	2023
Miljø- og teknikudvalget	Forbehandlingsanlæg - organisk affald	Udgift	13.000			
Miljø- og teknikudvalget	Sum:		13.000			
	Sum:		13.000			

Der henvises til budgetbemærkninger på anlæg for yderligere specifikation af investeringsoversigten

Anlægsbevillinger givet ved budgetvedtagelsen (2020-priser, 1.000 kr.)

Skattefinansieret anlæg

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	Anlægs- bevilling i 2020	2020	2021	2022	2023
Miljø- og teknikudvalget	Bygningsvedligehold, pulje	Udgift	32.675	32.675	37.761	37.761	37.761
	Energibesparende foranstaltninger, pulje	Udgift	26.971	26.971	12.004	12.004	12.004
	Naturforvaltningsprojekter, ramme (fra 2018)	Udgift	3.362	3.362	3.870	3.870	3.870
	Private vejes istandsættelse, ramme	Indtægt	-880	-880	-880	-880	-880
	Private vejes istandsættelse, ramme	Udgift	880	880	880	880	880
Miljø- og teknikudvalget			63.008	63.008	53.635	53.635	53.635

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	Anlægs- bevilling i 2020	2020	2021	2022	2023
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	Breddeidrættens faciliteter	Udgift	1.036	1.036	1.036	2.466	2.466
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget			1.036	1.036	1.036	2.466	2.466

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	Anlægs- bevilling i 2020	2020	2021	2022	2023
Landdistriktsudvalget	Bygningsforbedringsudvalget	Indtægt	-180	-180	-180	-180	-180
	Bygningsforbedringsudvalget	Udgift	300	300	300	300	300
	Pulje til indsats mod dårlige boliger	Indtægt	-320	-320	-320	-320	-320
	Pulje til indsats mod dårlige boliger	Udgift	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038
Landdistriktsudvalget			838	838	838	838	838

	Sum:		64.882	64.882	55.509	56.939	56.939
--	-------------	--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Jordforsyning

Udvalg	Anlægsprojekt	Indtægt/ udgift	Anlægs- bevilling i 2020	2020	2021	2022	2023
Udviklingsudvalget	002001 Mgl. arbejder i afsluttede udstykninger, boligformål	Udgift	730	730	730	730	730
	002007 Forberedende undersøgelser, boligformål	Udgift	800	800	800	800	800
	003001 Mgl. arbejder i afsluttede udstykninger, erhverv	Udgift	100	100	100	100	100
	003002 Arkæologiske udgravninger	Udgift	500	500	500	500	500
	003007 Forberedende undersøgelser, erhvervsformål	Udgift	520	520	510	510	510
	005000 Køb og salg af småarealer	Udgift	100	100	100	100	100
	005000 Køb og salg af småarealer	Indtægt	-100	-100	-100	-100	-100
Udviklingsudvalget			2.650	2.650	2.640	2.640	2.640

